Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem
NAJER FOLKSBLAT

היינט 10 זייטען (ציהונג פון דער מלוכה־לאטעריע — זעה זייט 9) פרייז 15 גראשען

לאדזשער פאלקסבלאט

№ 21 | Łódź, Czwartek, 24 Stycznia 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כ׳ שבט תרצ״ה | № 21

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

אפטימיסטישע רעדע פון מין. רייכמאן
אין דער סיים־קאמיסיע פאר בודזשעט־ענינים
וועגען עטאטיזם, אינטערווענציאניזם, אינערליכן און אויסערליכן האנדעל

וואַרשאַ, 23. (טעלעפאניש).

אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער בודזשעט קאמיסיע ביים סיים איז בעהאנדעלט געווארען דער בודזשעט־פרעלימינאר פון׳ם האנדעלס־אינדוסטריע־מיניסטעריום.

א לענגערען רעפעראט האט געהאלטען דער דעפ. טשעשיכאווסקי (בבבע).

אין דער דיסקוסיע האט גענומען א ווארט דער האנדעלס־ און אינדוסטריע־מיניסטער פלאַיאַר־רייכמאן, וועלכער האט געהאלטען א לענגערע רעדע.

דער מיניסטער האלט, אז א ריי עקאנאמישע סימפטאמען בערעכטיגען א געוויסען צוריקגעהאלטענעם אפטימיזם. ווי דהיינו: אן אינטענזיווער וואוקס פון דער פראדוקציע אין איניגע אינדוסטריע צווייגען, וואס דערנעהנטערט זיך צו דער פאר־קריזיס־מדרגה.

די צאהל אפגעארבייטע שעה׳ן האט זיך געהעכערט מיט צעהן פראצענט, און מיט אזוי פיל איז אויך געשטיגען דער סכום פון באהן־טראנספארטען.

מיט עלף פראצענט איז געשטיגען די פראדוקציע און קאנסומציע פון עלעקטרישער ענערגיע.

מיט אכט און א האלב פראצענט איז געשטיגען דאס ארויסקריגען פון קוילען.

בכלל לאזט זיך בעמערקען אן אויפלעבונג אין דער קאנסומציע.

די דאזיגע דאַטאַ בעווייזט אונז די איצטיגע עקאנאמישע ווירקליכקייט, מיר ווייסען, אז די אויפלעבונג איז נאך נישט קיין גענוגענדע, אז עס ווערט נישט שנעל ווידערגעבוירען די פריוואטע אינוועסטיציע־בעוועגונג, אבער אויף די דאזיגע געביטען האט דאס פאַרגאַנגענע יאהר געוויזען געוויסע פארט־שריט.

רעדענדיג וועגען דעם אזוי גערופענעם עטאַטיזם, אדער אינטערווענציאניזם, האט דער מיניסטער בעמערקט, אז נישט די רעגירונג איז עטאטיסטיש געשטימט, נאר די געזעלשאפט, וועלכע וואלט געוואלט, אז די מלוכה זאל געבען און גאראנטירען הכנסות פאר די בירגער, די מלוכה בעדארף צו שאפען ארבייטס־ און הכנסה־מעגליכקייטען, אבער דאס קען זי נישט טון. נאר דארט, וואו עס פעהלט געזעלשאפטליכע און אינדיווידועלע איניציאטיוו קאן גערעדט ווערען וועגען אינטערווענץ. דאס איז א רוף איך אז — די עטאטיזירונג פון דער געזעלשאפט, איך שטעל פעסט, אז די געזעלשאפט וויל אהן עקס־פאנסיווע אנשטרענגונג איבערלאזען דאס ווירטשאפט־ליכע לעבען אין אלטע ראהמען, און פאדערט פון דער מלוכה וואולשטאנד. דאס דאזיגע צווינגט די מלוכה צו אינטערווענירען, געגען דעם אויך אזא אופן אויפגעפאסטען עטאטיזם.

אין דער פרייזען־פאליטיק האט די רעגירונג גענומען אויף זיך די אויפגאבע צו געפינען עקאנאמישע פראפארציען. אויב די מלוכה אנערקענט פאר נויטיג איבערצונעהמען אונטערנעהמונגען — מאכט זי עס נישט כדי צו פערמלוכה׳שען די אינדוסטריע. פערקעהרט — מיט אומגעדולד וואַרטען מיר, אז די פאליאקען זאלען רייכער ווערען, און דאן וועלען מיר מיט צופרידענהייט אפגעבען אין רשות פון ווירדיגע פריוואטע הענד סיי די אחריות סיי די גאנצע געבליבענע פערמעגענס פון די דאזיגע אונטערנעה־מונגען.

רעדענדיג וועגען דעם אויסערן־האנדעל, האט דער מיניסטער פעסטגעשטעלט אז די אומזאצען מיט די אייראפעאישע מלוכות ווערען איינגעשרומפט, דאַ־געגען וואַקסען די אומזאצען מיט די מחוץ לים־מלוכות.

דאס פאלען פונ׳ם אומזאץ מיט ראטען־פער־באנד מוז מען אנערקענען אלס אן אומבאטייליכע ערשיינונג.

פוילען — האט דער מיניסטער געזאגט — וואלט נישט געוואלט ענדערען איהר ווירטשאפטליכע פאליטיק, וועלכע שטיצט זיך אויף א וואס ברייטע רעי קאנטאקט מיטן גאנצען אלוועלטליכען האנדעל. אין דער פארם פון סחורות־אויסטויש און פרייעם אומזאץ פון קאפיטאלען, אהן שום טארמאזען און באריקאדען.

יערענפאלס איז דער האנדעלס־באלאנס מיט די מעבר־לים לענדער אין פאריגען יאהר געשטיגען מיט פופציג מיליאן זלאטעס.

מיט ספעציעלער זארגפעלטיגקייט האט מען טראקטירט די פראגע פון ווייטערדיגער ענטוויקלונג פון די האנדעלס־בעציהונגען מיט דייטשלאנד.

א גרויסער סוקצעס איז געווען דער קוילען־אפמאך צווישען פוילען און ענגלאנד.

צום סוף פון זיין רעדע האט מין. רייכמאן זיך ארויסגעזאגט פארן פערגרעסערן די מעגליכקייטען פון לאקירען פרעמדע קאפיטאלען אין פוילען און האט אנגעבאטען א קאמף מיט די אונגעוויסענהאפטע באנדיטישע פערמעסטונגען פון אויסלענדישע קאפי־טאלען.

נאך דער דאזיגער רעדע איז דער בודזשעט פונ׳ם האנדעלס־און אינדוסטריע מיניסטעריום אנ־גענומען געווארען דורך דער סיים־קאמיסיע.

קאטאסטראפע פון א פרוביר־עראפלאן

לאנדאן, 23. (ספ. טעל.)

אויף דעם לופטפליה־פלאץ אין קראידאן איז א־דורכגעפיהרט געווארען א פרוביר־פליה אויף אן עראפלאן, וועלכער איז לויט דער מיינונג פון די קאנ־סטרוקטארען דינען געווען אויף די גאנצע הונדערט פראצענט פערזיכערט פאר א קאטאסטראפע.

ווען דער עראפלאן האט זיך אבער געפינען 700 מעטער אין דער הויך האט ער זיך פלוצים איבערגעקעהרט און אין איינטערגעפאלען, ווי א שטיין צושמעטערנדיג זיך אויף קליינע שטיקלעך.

דער פילאט איז דערהרגעט געווארען.

די פרעסט־כוואליע אין גאנץ אמעריקא

ניו־יארק, 23. (ספ. טעל.)

די כוואליע פון די פרעסט אין די פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקא האט זיך איצט אריבערגעוואר־פען אויף די דרום־שטאטען.

פון ניו־ארלעאן אין מען מודיע, אז אין משך פונ׳ם לעצטען וואכען זענען אין די דרום־שטא־טען אדורך קאטאסטראפאלע שניי־זאווערוכעס. וועל־כע האבען געבראכט מיליאנען היזקות.

איצט הערשען דארט שטארקע פרעסט, וואס האבען געבראכט צו א סך מענשען־קרבנות. אין איי־ניגע געגענדען זענען פון די פרעסט אומגעקומען גאנצע סטאדעס בהמות.

אין די פארטען פון די דרום־שטאטען האבען די הערשענדע שניי־זאווערוכעס אנגעטרייבען פון די אנקערס און דערטרונקען עטליכע צעהנדליג גרע־סערע און קלענערע שיפען.

ניו־יארק, 23. (ספ. טעל.) אין מינעסאטא האט מען פערצייכנט 45 גראד פראסט. ביז איצט זענען פון פראסט אומגעקומען העכער צוואנציג מאן.

יאפאניש־מאנדזשורישע אטאקע
אויף כינעזישע פראווינצען

פעקין, 23 (ספ. טעל.)

די כינעזישע צייטונגען טיילען מיט פון קאל־גאן, אז היינט פארמיטאג האבען 4 יאפאנישע עראפלאנען אראפגעווארפען 7 באמבעס אויף דער גרויסער מויער אין דעם מזרח־הצפון. אין דער זעלבער צייט האט די יאפאנישע ארטילעריע אנגע־הויבען צו באמבארדירען טו־שין־קאו.

פעקין, 23 (ספ. טעל.)

2 אפטיילונגען פון טויזענד יאפאנישע זעל־נער און פון טויזענד מאנדזשורער האבען מיט באמבארדיר עראפלאנען, פאנצער אויטאס און הארמאטען אנגעהויבען צו אטאקירען די שטעט אויף דער ליניע צום מזרח פון שאהאר, אויף מערב זייט פון קאלגאן און אויף דרום פון דאלענאר. די יאפאנישע פיעכאטע אטאקירט די גרויסע כינע־זישע מויער הינטער טו שין קאו.

פעקין, 23 (ספ. טעל.)

7 פארנאכט האט די יאפאנישע ארטילעריע איבערגעריסען דאס באמבארדירען פון טו שין קאו

אין פעקין האט מען מורא, אז די אטאק וועט מארגען איבערגעחזרט ווערען.

די יאפאנישע מאכט דערקלערט, אז אויב די אונטערהאנדלונגען וועלען נישט געבען קיין רעזולטאט, וועלען די קריגס־אפעראציעס ווייטער געפיהרט ווערען.

א רעגולערע לופט־פליה־קאמו־ניקאציע איבערן שטילען אקעאן

ניו־יארק 23 (ספ. טעל.)

עס ווערען געמאכט הכנות כדי צו ברענגען אין בעוועגונג א רעגולערע לופט־קאמוניקאציע איבערן שטילען אקעאן.

צו דעם צוועק האט די אמעריקאנער לופט פליה געזעלשאפט געדונגען א פליה־פארט אין סאן פראנציסקא.

אנ׳אויטא אריינגעפאהרען אין א חברה יונגע נאצים

בערלין, 23 (ספ. טעל.)

אויף דער גנייזענאו־שטראסע איז אנ׳אויטא מיט׳ן גאנצען אימפעט אריינגעפאהרען אין א גרופע מארשירענדע יונגע נאצים.

5 פון זיי זענען שווער־פערוואונדעט געווא־רען, פון וועלכע איינער איז שוין געשטארבען, 2 זענען פערוואונדעט געווארען לייכט.

א ריזיגער רויב־אנפאל אין אמעריקא

ניו־יארק, 23. (ספ. טעל.)

אין פאל־ריווער, שטאט מאסאטשוזעטס זענען פינף באנדיטען בעפאלען א פאסט־אויטא, געבונדען דעם שאפער און אוועקגערויבט 130 טויזענד דאלער אין באנקנאטען און זילבער.

א טשיקאווע אבסטרוקציע אין פינלענדישען פארלאמענט

העלסינגפארס, 23. (ספ. טעל.)

אויף דער אויסערארדענטליכער פארלאמענט־סעסיע ווערט געפיהרט אן אונערהערטע אבסטרוקציע דורך די קאנסערוואטיסטען, אגראריער און נאציא־נאל־סאציאליסטען.

איינער פון די הויפט־רעדנער האט געהאלטען א לענגערע רעדע, אויסרעדענדיג — 10 ווערטער אין א מינוט. ווען דער פארזיצער האט איהם גע־מאכט א פארוואורף, האט ער דעם טעמפא פער־דאפעלט, ארויסרעדענדיג צוואנציג ווערטער אין א מינוט.

די רעדע האט ארויסגערופען שטארקע געלעכ־טערס.

„פטי פאריזיען" וועגען די גע־שפרעכן פון לאוואל—בעק

פאריז, 23. (ספ. טעל.)

„פטי פארידיען" פערעפענטליכט א לענגערע דעפעשע פון ווארשא, אין וועלכער עס ווערט גע־זאגט אז דער נעגאטיווער אויסגאנג פון לאוואלס גע־שפרעכען מיטן מיניסטער בעק, וועלכע אין אפיציעל בעשטעטיגט געווארען דורך פוילען, איז נישט גע־ווען קיין איבערראשונג פאר דער פוילישער עפענט־ליכער מיינונג אין די פוילישע פאליטישע קרייזען האלט מען, אז אזוי לאנג ווי עס וועט נישט בעקאנט ווערען די שטעלונג פון דייטשלאנד, וועט פוילען נישט צוטרעטען צום מזרח־פאקט.

אויפטרייסלונגען פון דער ערד אין קאטאוויצער געגענד

קאטאוויץ, 23 (טעלעפאניש)

נעכטען ביינאכט האבען זיך געלאזט פיהלען אין שלעזיען און אין קאטאוויצער געגענד א רייה אונטערערדישע אויפטרייסלונגען.

קיין שאדען אין די קוילען־גרובען האבען די דאזיגע אויפטרייסלונגען נישט געמאכט.

עס זענען אויך נישט געווען קיין מענשען־קרבנות.

מען רעכענט, אז די אויפטרייסלונגען האבען א שייכות מיט דער קאטאסטראפע אין דער קוילען־גרוב „וואויעק", וואו עס זענען, ווי בעוואוסט, אומגעקומען איינינע ארבייטער.

הוי נפלה עטרת ראשנו!
אחרי מחלה כבדה וממושכת מת עלינו ביום ד׳ י״ט שבט תרצ״ה
נ״ע יחזקאל שמעון זק״הײם
ב״ר אברהם ז״ל
בשנת 74 לימי חייו
הלוי׳ תהי׳ היום ביום ה׳ כ׳ שבט תרצ״ה בשעה 1 בצהרים מבית האבל רחוב מאניושקי 5.
השרוים בצער עמוק
אשתו, בנותיו, חתניו, נכדיו, ומשפחתו.

יודישע רעכט אין סאאר-געביט נישט געזיכערט

ענטוישונג פון ועד הקהלות אין לאנדאן

לאנדאן, 23. (יט״א טעלעגראפיש)

אויף דער לעצטער סעסיע פון ועד הקהלות, איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע וועלכע דריקט אויס ענטוישונג צוליב דעם, וואס די יודישע רעכט אין סאאר-געביט זענען נישט גענוג געזיכערט געווארען.

אויף דערזעלבער זיצונג האט לאסקי אפגעגעבן אן ערקלערונג וועגן דער זאמעל-אקציע פאר די יודען אין פוילען. ער האט בעטאנט, אז די אקציע איז נויטיג, באר מ׳דארף זי צוגרייטען פארזיכטיג. אז זי זאל פארקומען אין דער געהעריגער צייט און אין געהעריגע בעדינגונגען.

מאיר דיזענהאף ווערט געזונד

קיין בולעטינען ווערען שוין נישט ארויסגעגעבען

תל-אביב, 23 (יט״א טעלעגראפיש)

אין געזונדצושטאנד פון בירגערמייסטער מאיר דיזענהאף, איז אריינגעטרעטען א זא בעסערונג, אז ס׳ווערען שוין נישט ארויסגעגעבען קיין בולעטינען וועגען זיין געזונד-צושטאנד.

יודישער וויסענשאפטליכער אינסטיטוט אין ניו-יארק

בעגריסט ד״ר שיפער צו זיין 50-יעהריגען יובילעאום

ווארשא, (יט״א) דער יודישער וויסענשאפטס-אינסטיטוט אין ניו-יארק, אין דער שפיץ פון וועלכען עס שטעהען פראפ. ראבאק און ד״ר שאצקי, האט טעלעגראפיש איבערגעשיקט דעם ד״ר יצחק שיפער די וואונשען, וואס זענען אויסגעדריקט געווארען דורך דער גרויסער פייערונג, וואס איז ארגאניזירט געווארען דורך דעם וויסענשאפטס-אינסטיטוט לכבוד דעם 50-יעהריגען יובל פון ד״ר שיפער. דער אינסטיטוט ווינשט דעם בעל-היובל לאנגע יאהרען און א ווייטערדיגע פרוכטבארע וויסענשאפטליכע טעטיגקייט.

א 4-מיליארדיגער קרעדיט אויף עפענטליכע ארבייטען

וואשינגטאן, 23 (ספ. טעל.)

דער פרעזידענט רוזוועלט וועט פערזענליך ארויסטרעטען אויפ׳ן קאנגרעס, בכדי צו פערטיידיגען זיין פארשלאג וועגען א 4 מיליארדיגען קרעדיט אויף עפענטליכע ארבייטען.

אפעל צו די יודישע האנדעלס-פארשטעהער

ווארשע (יט״א) היות, ווי די בויקאט-אקציע, וואס די יודישע געזעלשאפט פיהרט געגען דעם היטלער-רעזשים ווערט וואס אמאל מעהר אויסגעברייטערט, האלט דער צענטראל-קאמיטעט פאר דער אנטי-היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע פאר זיין חוב צו אפעלירען צו די יודישע האנדעלס פארשטעהער, וואס רעפרעזענטירען דייטשע פירמעס, אז זיי זאלען זיך בעמיהען איבערצושטעלען אויף אנדערע אויסלענדישע פירמעס.

דער צענטראל קאמיטעט פאר דער אנטי היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע בעקומט כסדר אפערטען פון פערשידענע אויסלענדישע פירמעס, וועלכע לעגען פאר די פארשטעהערשאפט פון פערשידענע ארטיקלען אויף ענטשפרעכענדע בעדינגונגען. די פראינטערעסירטע ווערען זעהר גערן ערטיילט אויספיהרליכע אינפארמאציעס (אומזיסט) אין ביורא פון קאמיטעט, סענאטארסקא 22 די פירמעס, וואס ווילען זיך איבערשטעלען אויף אנדערע אויסלענדישע מערק (א חוץ דייטשלאנד) ווייזט דער צענטראל קאמיטעט פאר דער אנטי-היטלעריסטישער ווירטשאפטליכער אקציע כסדר ארויס ווייטגעהענדע שטיצע.

נישט-אפיציעלע בעראטונגען צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד

לאנדאן, 23 (ספ. טעל.)

לארד הוירטוואוד, דער ארגאניזאטאר פון דער מלוכה-ארבייטער-פארטיי, האט היינט אפגעהאלטען א קאנפערענץ מיט היטלער׳ן, גערינג׳ן א. א. בעדייטענדע פערזענליכקייטען.

הוירטוואוד שטעהט אין א פערזענליכען קאנטאקט מיט׳ן פרעמיער מאקדאנאלד׳

לויט די רייטער-אגענטור, זאלען די שמועסען אויף די אפגעהאלטענע קאנפערענצען האבען געהאט נוגע געווען דער ענטוואפנונג און דער אייראפעאישער סיטואציע.

די בעראטונגען האבען געטראגען א נישט אפיציעלען כאראקטער.

דער גאנצער לאדזער יודישער טעאטער-עולם גרייט זיך אויף מארגען, פרייטאג, דעם 25 יאנואר

אין „ראזמאיטאשטשי"

צום פייערליכען קבלת-פנים פון

אלעקסאנדער

גראנאך

אין דער פרעמיערע

פון אלטער קאציזנע׳ס ניי ביהנע-ווערק

וועלט - געווויסען!...

פרטים אין מארגענדיגע אנאנס.

געהיימע אנשטאט עפענטליכע

א נייע וואהל-ארדינאציע אין אונגארן

בודאפעשט, 23 (ספ. טעל.)

דער פרעמיער געמבעש האט געפיהרט אונטערהאנדלונגען מיט די אנפיהרער פון פערשידענע פארטייען וועגען דעם צוגעגרייטען פראיעקט פון דער נייער וואהל-ארדינאציע. ביז איצט זענען אין אונגארן די וואהלען געווען עפענטליכע, און איצט זאל זיי געפיהרט ווערען אין געהיים.

מ׳רעכענט, אז עס וועט קומען צו א הסכם.

אנטיסעמיטישער זשורנאליסט אין סאלאניקי

פערמשפט צו 4 חדשים תפיסה

סאלאניקי (יט״א) דער נאטארישער אנטיסעמיטישער זשורנאליסט פארדיס איז פערמשפט געווארען געווארען צו 4 חדשים תפיסה פאר אנטיסעמיטישער העץ-קאמפאניע, וועלכע ער האט געפיהרט מיט א צייט צוריק אין דעם בלאט „עלעפטעראס מיסאס". אנדערע מיטארבייטער פון דעם זעלבען יודענפרעסערישען בלאט זענען אין אין א פריהערדיגען פראצעס פרייגעשפראכען געווארען.

פארדיס איז זיינער צייט געווען שעף-רעדאקטאר פון דער אנטיסעמיטישער „מאקעדאניא", און אונטער זיין רעדאקציע האט דאס דאזיגע בלאט געפיהרט אין 1931 די טרויעריג-בעריהמטע קאמפאניע געגען „מכבי", וועלכע האט גורם געווען דעם פאגראם אין יודישען קווארטאל קאנבעלא.

נייער האנדווערקער-געזעץ אין דייטשלאנד

בערלין, 23 (ספ. טעל.) עס זענען פארעפענטליכט געווארען 2 פעראָרדענונגען, וועלכע ענדערען ראדיקאל די ארגאניזאציע פון דייטשען האנדווערקערטום.

לויט די דאזיגע פעראָרדענונגען וועט א זעלבסטשטענדיגער האנדווערקער - אונטערנעהמער פון איצט אן קאנען זיין בלויז אזא איינער, וועלכער וועט בעלייגען עקזאמען אויף א מייסטער.

האנדווערקער, וועלכע האבען נאך נישט געענדיגט 35 יאהר און זענען רעגיסטרירט געווארען נאכ׳ן 1. יאנואר 1932 וועלען מוזען בעלייגען א צוגאב-עקזאמען.

Dr.

S. Kantor

ספעציאליסט פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען (סיפילי׳ און טריפער), היילט מענער-שוועכע

פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45

נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום-טוב פון 8—2 נאכמ

פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

אוירען, נאז און האלז קליניק

מיט בעטען פון Dr.

Z. Rakowski

פיעטריקאווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אן שטענדיגע קראנקע (צוועאפעראציע א. ז. וו.) ווי אויך אמבולאטארישעס פון 11—1 און פון 5—8 אוונט.

אויגען-קליניק

מיט שטענדיגע בעטען פון

Dr. B. Donchin

פיעטריקאווער 90, טעלעפ. 221 72

נעהמט אן שטענדיגע אויגען-קראנקע (צוועק אפעראציע א. ז. וו.), ווי אויך אמבולאטארישעס פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אוועגד.

שייטלען

מיט פאריזער שרינדען

ווי אויך פערטיגע שייטלען ווערען ערשטקלאסיג און רעיעל אויסגעארבייט צו ביליגע פרייזען

ביי קערש, סטווערא 15

Dr. med.

D. ROZENCWAJG

וואוינט יעצט אויף

72 פילסודסקיעגא 72

(ווסכאדניא) פראנט 2-טען שטאק

טעלעפאן 128-74.

Dr. med.

Haltrecht

ספעציאל-ארצט פאר הויט-און געשלעכטס-קראנקהייטען

פיעטריקאווער 10, טעל. 245-21

נעמט אן פון 8—11 פריה און פון 1—2 מיטאג און פון 5—9 אוו., זונטאג פון 10—1 בטאג.

עלעקטראנאליזען.

פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

פאר פרויען א ספעציעלער וואַרטע-זאל

Dr. **HELLER**

ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער-שוועכע

8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט

זונטאג פון 11—2 מיטאג.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.

אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזן

פאר שאכטעל-מאכער, ליגירער, בוכבינדער און דרוקערייען!

רעפעראטורען פון מעסערלעך פערשידענע מאשינען - טיילען און שווייסונגען

פיהרט אויס ביליג

J. REDER Łódź,

11/13 קאנסטאנטינער 11/13

(רוג זאכאדניא)

Dr. med.

ROZENHAUZ-EDELISTOWA

ספעציאל-ארצט פאר קינדער-קראנקהייטען

וואוינט איצט פאלודניאווא 6

טעל. 110-49

נעהמט אן פון 8 — 9 פריה

און פון 4 — 6 נאכמיטאג.

Dr. Zygmunt

Henrykowski

ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע הויט-קראנקהייטען און מענער-שוועכע

האט זיך איבערגעצויגען אויף פיעטריקאווער 86

טעל. 143-63

נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוונט.

פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע זאל.

AMBULATORJUM ZŁAMAN

(צובראכענע קנאכען)

מיט רענטגען-דורכלייכטונג אויפ׳ן ארט

לעטשניצע-פרייזען

Dr. **J. Lubicz**

Południowa 9, tel. 183-17.

פאר גאלד, בריזשוטעריע און לאמבארד-קוויטעס

צאהלט די העכסטע פרייזען

אליזאר פיאלקא

פיעטריקאווער 7.

יודישע קאנסומענטען!

ביים קויפען פיס מוזט איהר אכטונג געבען אויף די געהעריגע פלאמבע פון ראבינאט מיט׳ן טאג פון דער שחיטה.

נישט-פלאמבירטע פיס זענען טריפה!

פליישער און גראשען-הענדלער, אויפמערקזאם!

ס׳איז פערבאטען ארויסצופיהרען פון די שעכט-הייזער כשר׳ע פיס אהן פלאמבעס (געהעריג דורכגעצויגען דורך די פעל). פיס אהן פלאמבעס „לאדזער ראבינאט" זענען טריפה.

לאדזער ראבינאט

23. I. 1935. 180 ד׳ יתרו, תרצ״ה

כעמיש-באקטעריאלאגישער-לאבאראטאריום

מ. שאץ

לארי,

פיעטריקאווער 37

פיהרט דורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פרענמע א. א.

די פערוואלטונג פון 1-טען געגענזייטיגען הילפס-פעראיין „גמילת חסדים" ביים בריגעם מארק 7 דריקט דערמיט אויס דעם טיפסטען ביילייד דער פאמיליע פון אונזער געעהרטען לאנגיעהריגען צהרען-סעקרעטאר

צבי זאב ב״ר יוסף ארי׳ אייזענבוים ז״ל

ג״ע

(הנקרא הערשעל מאציעוויצער)

וועלכער איז געשטארבען און צו קבורה געקומען דינסטאג הי׳ שבט ד. י. און מיר טרייסטען זיי מיט די טראדיציאנעלע ווערטער „המקום ינחם אותם בתוך שארי אבלי ציון וירושלים". די פערוואלטונג.

Dr. med. **Niewiażski**

ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט-קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע

אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40

פראנט, 1-טער שטאק.

נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו.

זונטאג און יום-טוב פון 9—1 פארמיטאג׳

בעזונדערער ווארטע - זאל פאר פרויען.

דערמיט דריק איך אויס דעם טיפסטען מיטגעפיהל דעם ה׳ אנשעל קאזשעץ צוליב׳ן טויט פון אייער פאטער

רפאל נ. ע.

אין דער נאציאנאלער ארבייט זאלט איהר אייער טרייסט געפינען

אברהם בלאכמאן

[illegible]

(אטצדגעטצכנעדענינ ירושלים)

אפּעל פון ניו=יארקער גובערנאטאר
צו אמעריקאנער בירגער וועגען שטיצען ארץ=ישראל

ניו-יארק, 23 (יט"א טעלעגראפיש)

אין צוזאמענהאנג מיט דעם ארץ-ישראל=טאג, וואס איז בעשלאסען געווארען אין וואשינג-טאן, האט דער ניו=יארקער גובערנאטאר לעמאן פערעפענטליכט אַן אַפּעל צו די אמעריקאנער בירגער, צו שטיצען ארץ=ישראל.

דער קאנגרעס פון די סאוויעטען

מאסקווע, 23 (ספ. טעל.)

די טאסס-אגענטור איז מודיע:

דעם 25 ד. ח. וועלען זיך אין מאסקווע אָנהויבען די בעראטונגען פונם קאנגרעס פון די סאוויעטען.

דער סדר היום זעהט פאר דעם בעריכט פון דער סאוויעטישער רעגירונג, וועלכען עס וועט אפגעבען דער פרעזעס פון די פאלקס-קאמיסארען, מאלאטאוו.

דעם בעריכט פונם קאמיסאריאט פאר שווער אינדוסטריע וועט אפגעבען ארדזשאניקידזע א.א.וו.

דער קאנגרעס וועט וועהלען דעם נייעם צענטראלען אויספיהרונג-קאמיטעט פון ראטען-פערבאנד, דעם קאמיסארען=ראט און וועט בעשטעטיגען די מיטגלידער פונם נאציאנאליטעטען-ראט.

פערשאטען פונ'ם שניי

בעלגראד, 23 (ספ. טעל.)

בעת די מיליטער=איבונגען נישט ווייט פון סאדגאריצע אין טשערנאגאריען איז פערשאטען געווארען אויף טויט דורכ'ן שניי, וואס איז געפאלען 40 שעה נאכאנאנד, א פאטראל זעלנער פון 10 פערזאן.

געגענזאץ פון „יודיש" איז נישט „קריסטליך", נאר „דייטש"

די נירענבערגער שטאט=פערוואלטונג „דערמאהנט" וועגען אַן'אלטער אינסטרוקציע

בערלין, (י.ט.א.) דאס „איזראעליטישע פאמיליענבלאט" טיילט מיט, אז די נירענבערגער שטאט-פערוואלטונג האט ארויסגעגעבען א פער-ארדנונג, אין וועלכער עס ווערט איבערגעחזר'ט א פריהערדיגע אינסטרוקציע, לויט וועלכער עס ווערט פערבאטען צו בענוצען זיך מיט דער בע=צייכענונג „קריסטליך" פאר דער אונטערשיידונג פון דייטשע געשעפטען פון נישט-דייטשע. אין דער פעראָרדנונג ווערט אויפגעקלערט, אז עס איז נישטא אזא זאך, ווי א קריסטליך געשעפט, א קריסטליכער דאקטאר, א קריסטליכער פיה-הענדלער א.א.וו. צום אונטערשיד פון א יודישען געשעפט, דאקטאר אדער פיה-הענדלער. מען קען בלויז רעדען וועגען א דייטשען געשעפט און א יודישען געשעפט, וועגען א דייטשען דאקטאר און א יודישען דאקטאר א.א.וו.

מאסען=דעזערציע פונ'ם פרעמדען=לעגיאן

פאריז, 23 (ספ. טעל.)

דער פאריזער „זשור" ברענגט די סענ=סאציאָנעלע ידיעה וועגען דער דעזערציע פון 75 דייטשע זעלנער פון פרעמדען-לעגיאן און וועגען זייער אריבערגיין צו דער רייכסוועהר.

אין שייכות מיט'ן פלעביסציט אין סאאר-געביט האבען זיך אין דעם מאראקאנישען פרעמ-דען-לעגיאן געמאלדען 89 זעלנער, וואס שטאמען פון סאאר-געביט און וואס האבען געוואלט אָנ=טיילנעהמען אינ'ם פלעביסציט. זיי זענען אויפ'ן חשבון פון דער רעגירונג ארויסגעשיקט געווארען אין סאאר-געביט.

נאכ'ן פלעביסציט האבען זיך בלויז 6 צוריק געקעהרט קיין פראנקרייך, און די איבעריגע זענען, אונטער דער השפעה פון דער נאציס-טישער אגיטאציע ארויסגעפאהרען קיין דייטשלאנד וואו איטליכער פון זיי האט בעקומען צו 5,000 מארק א מתנה און הע כערע ראנגעס.

אנטי-יודישע פאליטיק ברענגט ערנסטע שאדען דער דייטשער ווירטשאפט

בעריהמטער ענגלישער אינדוסטריעלער וועגן די יודן-רדיפות אין דייטשלאנד

לאנדאן (יט"א) דער בעריהמטער ענגלי-שער אינדוסטריעלער פון שעפעלד, סער ארטור באלפור, געוו. פרעזידענט פון בריטישען האנדעלס קאמערן=פערבאנד, איז די טעג ארויסגעטרעטען מיט א רעדע וועגען די ווירטשאפטליכע בעציהונ-גען צווישען ענגלאנד און דייטשלאנד. און ביי דער געלעגענהייט זיך ארויסגעזאגט וועגען די יודען-רדיפות אין דייטשלאנד.

עס איז שווער צו פערשטעהען, האט סער ארטור באלפור ערקלערט, פארוואס דייטשלאנד האט אויסגעקליבען צו אונטערדריקען יודען דווקא אין מאמענט פון איהר גרעסטער נויט. די דאזיגע אונטערדריקונגס-פאליטיק ברענגט זעהר ערנסטען שאדען דער פינאנסיעלער פאזיציע פון דייטשלאנד, און עס איז ממש נישט צו גלויבען, אז אין אזא צייט זאלען די דייטשען פיהרען ביי זיך אַן'אינער-ליכע מחלקת-פאליטיק.

נאר נישט געקומען צו קיין פערשטענדיגונג

וועגען דער רעפּרעזענטאנץ אין ירושלימער שטאט=ראט

ירושלים. 23 (יט"א טעלעגראפיש)

אין משך פון נעכטיגען טאג האבען זיך די יודישע פארשטעהער בעראטען וועגען דער יודי-שער רעפּרעזענטאנץ אין ירושלימער שטאט ראט. די פערהאנדלונגען האט נישט דערפיהרט צו קיין פערשטענדיגונג.

שפעט ביינאכט איז פערעפענטליכט געווא-רען אַן'ערקלערונג, אז די יודישע ארגאניזאציעס ווי ועד הלאומי, אגודת ישראל און די ירושלימער קהלה בעדויערען שטארק, וואס די יודען האבען רעזיגנירט פון בירגער מייסטער-אמט. זיי רעכענען זיך אבער דערמיט, וואס אדוו. אלתר איז שוין בעשטימט אלס וויצע בירגער מייסטער.

מ'ענטלויפט, ווי פון דער פעסט...

סאארבריקען, 23 (ספ. טעל.)

דער פראנצויזישער קאנסולאט האט אין משך פון דער וואך, פונ'ם 13 ד. ח. ביז'ן 20'סטן ארויסגעגעבען 8,019 וויזעס די פליטים פון סאאר-געביט.

די חמשה-עשר-פייערליכקייטען אין ארץ-ישראל

ירושלים, 23 (יט"א טעלעגראפיש)

צוליב דעם, וואס חמשה עשר איז היי יאהר אויסגעפאלען אום שבת, זענען די חמשה עשר פייערליכקייטען אפגעלעגט געווארען אויף דינסטאג. די שול קינדער האבען געמאכט אויספלוגען אין די דערפער און געפלאנצט בוימער.

א נייע העץ=בלאט פון יוליוס שטרייכער

נירענבערג, (יט"א) אין נירענבערג האט ווידער אנגעהויבען ערשיינען די צייטשריפט „דייטשע פאלקס-געזונדהייט", ארויסגעגעבען דורך יוליוס שטרייכער. א פראספעקט פון דעם נייעם בלאט ענטהאלט עקליכע לעזע-פראבען. אין אַנ'-ארטיקעל א. ט. „דער קאמף געהט ווייטער". שרייבט יוליוס שטרייכער:

„איצט ווייסען מיר שוין, פארוואס דער יוד בעמיהט זיך אין זיין פערפיהרונגס-קונסט, צו שענדען דייטשע מיידלעך אין דער מענליך-פריהעסטער יוגענד, פארוואס דער יודישער דאק-טאר פערגוואלדיגט זיינע פאציענטינס אין דער נארקאזע, פארוואס זאגאר די יודען-פרויען ערלוי-בען זייערע מענער דעם פערקעהר מיט אריערינס — דאס אלץ צילט דערצו, אז די דייטשע פרוי זאל אין זיך אויפנעהמען דעם ארט-פרעמדען זוי-מען פון א יוד".

אקציע פון פוילישע יודענטום
צום שוץ פון יודן אין סאאר=געביט ווערט פארגעזעצט
גרויסע פאלקס-פערזאמלונגען און ספּעציעלע קהלה-זיצונגען אין פיל שטעט אין פוילען

ווארשע (יט"א) די אַקציע צום שוץ פון דער בעדראָהטער יודישער בעפעלקערונג אין סאאר-געביט, וואס אין אין פוילען אונטערגענומען געווא-רען לויט דער איניציאַטיוו פונ'ם פעראייניגטען קא-מיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד, ווערט ווייטער פארגעזעצט און איצט אין פוילען גאנג.

אין משך פון די לעצטע עטליכע טעג האט דער דערמאנטער קאמיטעט בעקומען אויספיהרליכע בע-ריכטען וועגען ספּעציעל-גערופענע פאלקס-פערזאמ-לונגען און אויסערגעוועהנליכע זיצונגען פון די קהלה פערוואלטונגען און קהלה-ראטען, וואס זענען אפּגע-האלטען געווארען אין ביאליסטאק, ווילנע, באראַ-נאוויטש, רודניק, ביעלסק-פאדלאסק, לודמיר, קאלא-מיי. באוואגראד א. א. וו. אומעטום זענען אנגענומען געווארען ענטשפרעכענדע רעזאלוציעס, אין וועלכע דער פעלקער-בונד ווערט גערופען צו זיכערען שוץ דער יודישער מינדערהייט אינ'ם סאאר-געביט, וואס געהט איבער, אין רעזולטאט פון פלעביסציט, צום היטלעריסטישען דייטשלאנד, די דאזיגע רעזאלוציעס ווערען איבערגעשיקט צום פעלקער-בונד אין זשענעווע.

בעזונדערס אימפּאזאנט איז אויסגעפאלען די אקציע אין ביאליסטאק. דארט אין לויט דער איניצי-אטיוו פונ'ם פעראייניגטען קאמיטעט צו בעקעמפען די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד, איינגעארדנט געווארען א גרויסע פערזאמלונג, אין וועל-כער עס האבען זיך בעטייליגט: דער קהלה-ראט, קהלה-פערוואלטונג. ראבינאט, אנטי-היטלעריסטישער קאמיטעט, יודישע „קלאל" אין דער שטאט-פערוואל-טונג. די פערזאמלונג האט אנגענומען איינשטימיג א רעזאלוציע וועגען פערזיכערען די רעכט פון דער יודישער בעפעלקערונג אין סאאר-געביט. די רעזא-לוציע איז איבערגעשיקט געווארען צום פעלקער-בונד. שבת זענען אין אלע ביאליסטאקער שוהלען און בתי-מדרשים פארגעקומען פערזאמלונגען, אויף וועלכע עס זענען אויך אנגענומען געווארען די גע-העריגע רעזאלוציעס. אין א גאנצער רייהע אנדערע שטעט און שטעטלעך אין פוילען ווערען אין די נאהענטסטע טעג איינגעארדנעט עהנליכע פאלקס-פערזאמלונגען וועגען גורל פון דער יודישער בע-פעלקערונג אין סאאר-געביט.

דאס לעבען אין ארץ=ישראל

דער וואוקס פון תל=אביב

תל-אביב, (יט"א). לויט אפיציעלע ציפער-ן, האט די תל-אביבער מוניציפאליטעט אין משך פון פאריגען יאהר ערטיילט 2113 ערלויבענישען אויף בויען ביע בנינים אין תל-אביב מיט דער אַל-געמיינער צאהל 13,697 וואוין-צימערען און 346 געשעפטס-לאקאלען. רעכענענדיג די דורכשניטליכע בוי-קאסטען אויף 6 פונט פאר א קוואדראט-מעטער, האבען די בוי-אינוועסטיציעס אין 1934 אין תל-אביב בעטראפען א סומע פון 2 מיליאן 578 טוי-זענד 400 פונט (לויט דער זעלבער רעכענונג האבען די בוי-אינוועסטיציעס אין תל-אביב אין יאהר 1933 בעטראפען אין מיליאן 766 טויזענד פונט).

זייט 1930 איז דער וואסער-פערברויך אין תל אביב געשטיגען אויף 288 פראצ. און האט אויסגע-מאכט אין לעצטען יאהר העכער פינף מיליאן קוביק מעטער.

דער שטאט-פלאנירונגס - דעפארטאמענט פון דער תל-אביבער מוניציפאליטעט האט אין לעצטען יאהר בעשטעטיגט די בוי-פלענער אויפן תל-אביבער ים-ברעג אויף העכער צוויי און א האלב מיליאן פ.

אין די ערשטע זעקס חדשים פון לויפענדען בודזשעט-יאהר האבען די הכנסות פון דער תל-אביבער מוניציפאליטעט בעטראפען 129.630 פונט לגבי 83.783 פונט פאר דעם זעלבען פעריאד פון פאריגען יאהר.

יוד. ראטמאן אין ירושלים איבערגענומען דעם אמט פון א באנק=דירעקטאר אין תל=אביב

ירושלים, (יט"א). יוסף חכמשווילי, דער פארשטעהער פון די ספרדים צווישען די זעקס יודי-שע ראטמענער פון ביים ירושלימער שטאט-ראט, האט איבערגענומען דעם דירעקטאר-אמט פון דער „בארקליי-באנק" אין תל-אביב, נישט קוקענדיג אַ-בער דערויף וואס חכמשווילי, ווי עס ווערט מיטגע-טיילט, נישט רעזיגנירען פון זיין ראטמאן-מאנדאט אין ירושלים.

פירטע יאהרצייט פון נאטאן שטרויס

ירושלים, דער פערטער יאהרצייט נאכ'ן טויט פון בעריהמטען יודישען פילאנטראפ נאטאן שטרויס איז אין שטרויס-געזונדהייטס צענטער אין ירושלים פארגעקומען אַן'אנדענק-פייערונג מיט דער בעטייליגונג פון פראפ. קליגלער פון דער העברע-אישער אוניווערזיטעט.

שטייגענדער אראנזשען=עקספּארט פון א"י

ירושלים. זייט דעם אנהויב פון לויפענ-דען אראנזשען-עקספּארט-סעזאן ביזן סוף פון דער צווייטער יאנואר-וואך, זענען פון א"י עקספּארטירט געווארען 2 מיליאן 45 טויזענד 122 קעסטלעך א-ראנזשען. אין דעם זעלבען פעריאד פון פאריגען יאהר האט זיך דער אראנזשען-עקספּארט אויסגע-דריקט מיט דער ציפער פון איין מיליאן 849 טוי-זענד קעסטלעך.

אראבישע מיטטיילונגען וועגען א יודישער בארען-סניה אין ארץ-ישראל

ירושלים. „אל איסלאמיא" טיילט מיט, אז יודען האבען ביי אראבער אפגעקויפט פארן פרייז פון 33 טויזענד פונט צוויי ערד-שטחים אין דער נאהענט פון סאראפאנד. דאס בלאט פראטעסטירט געגען די אראבישע נאציאנאלע אינסטיטוציעס, וואס טוען גארנישט, כדי נישט דערלאזען אז „דאס גאנצע אראבישע לאנד זאל איבערגעהען אין יודישע הענד".

פראטעסט געגן דעם נייעם באדען=שטייער=געזעץ

ירושלים, אין יפו איז פארגעקומען א פערזאמלונג פון פאמעראנצען-פלאנטאטארען פון די קרייזען יפו, עזה און טול-כרם, אויף דער פערזאמ-לונג איז בעשלאסען געווארען איבערצוגעבען דער רעגירונג א פראטעסט געגען דעם נייעם דארפישען באדען-שטייער געזעץ, וואס איז אנגענומען געווא-רען דורך דער רעגירונג. אין פראטעסט-מעמאריאל ווערט אנגעוויזען אז דאס נייע געזעץ מוז זיך אפרופען זעהר שלעכט אויף דער פלאנטאציעס ווירטשאפט אין ארץ-ישראל.

וואסער=יקרות אין ירושלים

ירושלים, די ירושלימער יודישע קהלה האט איבערגעגעבען דעם ירושלימער דיסטריקט-קא-מיסאר מאיאר קאמפעל און דעם שעף-סעקרעטאר פון דער א"י רעגירונג מר. האל פראטעסט-מעמאריא-לען געגען דעם, וואס דער אפצאהל פאר וואסער אין ירושלים איז בעשטימט געווארען אין דער הויך פון 70 מילס פאר א קוביק מעטער, בעת דער דאזיגער אפצאהל האט קיינמאל פריהער נישט אויסגעמאכט מעהר ווי 40 מילס. (יט"א).

קאנאדער רעגירונג בעגריסט די ציוניסטישע לאנד=קאנפערענץ

טאראנטא, 23. (טי"א טעלעגראפיש).

ס'איז געעפענט געווארען די לאנד-קאנפערענץ פון די קאנאדער ציוניסטען, אנוועזענד זענען 260 דעלעגאטען, בעגריסונגען זענען אנגעקומען פון מיניסטער און פון דער קאנאדער רעגירונג.

הויפטמאנס פראצעס פערענדיגט זיך

ניו-יארק, 23. (ספ. טעל.)

ווי מען רעכענט וועט דער פראצעס פון הויפט-מאנען וועלכען מען איז חושד אז ער האט אוועקגע-רויבט און דערמארדעט לינדבערגס קינד, פערענ-דיגט ווערען אין דער לויפענדער וואך.

לאָדז, 24 יאַנואַר 1935

„נייער פאָלקסבלאַט"

לאָדז, 24 יאַנואַר 1935

דער לעצטער אַקט פון דער דראַמע

די נייע קאָנסטיטוציע ווערט בקרוב אָנגענומען

דעס. ד"ר טהאָן שרייבט אין „נאָווי דזשעניק"ן מ'דאַרף אָננעמען, אַז דער „מאַסנעבענדער פֿאַקטאָר" האָט שוין געגעבן זיין הסכמה אויף דער נייער קאָנסטיטוציע. דער סיים איז שוין אויך צונויפגערופן געוואָרן, אַז ער זאָל ענטגילטיג צופֿיהרען צו דער מעטע, די קאָנסטיטוציע. צי איז דאָס ווערק אַ גוטעס?

ליידער איז שווער דערויף צו ענטפֿערן פּאָזיטיוו. אונזער קאָנסטיטוציע איז געווען אַ גוט ווערק, וועלכעס איז אויסגעאַרבייט געוואָרן אויף גוטע מוסטערן און האָט נישט פֿערלאַנגט קיין שום רעפֿאָרמען און אויך נישט קיין שום אויסבעסערונגען, אויב ס'זאָגען געווען עפּיס בלויזן זענען זיי אויסגעבעסערט געוואָרן נאָך דער מײַ־איבערקערעניש. אין יאָהר 1926 איז נאָך נישט געווען קיין סאַנאַטאָרישע מעהרהייט און דאָך זענען אַלע ריכטיגע פֿאָרוואורפֿן געגען דער קאָנסטיטוציע בערייקציטיגט געוואָרן. און ס'האָט זיך געדוכט, אַז צוזאַמען מיט די דאָזיגע אויסבעסערונגען, וועלכע ד'האָבען ענדגילטיג בעזייטיגט די שאַרפֿען געגען דער דאָמינירענדער פערזאָן אין פּוילען, וועט די קאָנסטיטוציע שוין קענען ווייטער עקזיסטירען צענדליגער יאָהרען. מיר געדענקען דאָך גוט דעם מאָדנעם צוזאַמענהאַנג צווישען עטליכע בעגרענצונגען פֿאַר דער פערזאָן פֿון מלוכה־פּרעזידענט און דעם אונווילען פֿון דער ענדעציע צום מאַרשאַל פּילסודסקי, וועלכען די ענדעקעס האָבען געוואָלט מאַכען שוועריגקייטען און אוממעגליך מאַכען דאָס איבערנעמען די רעגירונג. דער מאַרשאַל פּילסודסקי האָט אָבער דעמאָלס נישט געוואָלט איבערנעמען דעם פּרעזידענט־אַמט און אָנגעוויזען אויף אַן אַנדער פערזאָן, וועלכע האָט דעם אַמט בעצאַהלט מיט זיין יונגען לעבען. פּוילען איז שוין אָבער געווען אַזוי שטאַרק אָרגאַניזירט, אַז זי האָט גענקעגט די דאָזיגע אויפטרייסלונג אריבערטראָגען, און אריבערטראָגען האָט זי דאָס געקענט דערפֿאַר, ווייל די קאָנסטיטוציע איז געווען אַ גוטע שוץ־וואַנד, איז געוואָרן אַ שוץ פֿאַר דער גאַנצקייט פֿון דער מלוכה און איהר ענטוויקלונג.

און מיט דער דאָזיגער אויסגעבעסערטער קאָנסטיטוציע, וועלכע איז געווען צוגעפּאַסט צו די אויסערליכע און אינערליכע בעדערפֿעניששען פֿון דער מלוכה, וואָלט די מלוכה געקענט לעבען און שטאַרקען זיך.

אָבער, איך קען זיך נישט אויפֿקלעהרען פֿאַרוואָס, האָט זיך געוויסע פּאָליטיקער געדוכט, אַז מ'דאַרף די קאָנסטיטוציע שטאַרק רעפֿאָרמירען. די שפּעטערע געשיכטע וועט זיכער צושרייבען צו די גרויסע פֿערדינסטען פֿון מאַרשאַל פּילסודסקי פֿאַר'ן לאַנד אויך דאָס וואָס ער האָט נישט דערלאָזען זיך לעכערליך צו מאַכען דורך דעם בעשלוס וועגען דער אַזוי־גערופֿענער „עליטע". קיינער האָט די שעפֿער פֿון דאָזיגען געדאַנק נישט געקענט איבערצייגען ביז מאַרשאַל פּילסודסקי אַליין האָט מיט זיין מעכטיג וואָרט דאָס געפֿון. דאָס ערגסטע איז בעזייטיגט געוואָרן.

אָבער דאָס הייסט נאָך נישט, אַז דער איצטיגער פּראָיעקט, וועלכער דאַרף שוין אין עטליכע טעג אַרום ווערען אַ געזעץ, האָט נישט קיין בלויזען און פֿעהלערן. הלוואי זאָל זיך אין דער לעצטער מינוט געפֿינען אַ גרויסען אויטאָריטעט, וועלכער זאָל די דאָזיגע פֿעהלערן בעזייטיגען. ס'דוכט זיך אָבער, אַז אויף דעם קען מען מעהר נישט האָפֿען, און דאָס איז אַ שאָד — אַ גרויסער שאָד.

אין דען נישט אַ גרויסער פֿעהלער, אַז די נייע קאָנסטיטוציע פֿיהרט איין מיט ריקוויכטסלאָזער קאָנסעקווענץ דעם סיסטעם פֿון פּרעזידענטען־רעגירונגען? דער נייער פּראָיעקט גיט דעם פּרעזידענט כמעט אַנ'אונבעגרענצטע מאַכט אין דער מלוכה, אָבער אין אַ געוויסען מאָמענט גיט ער איהם אָבער איבער אונטער עפּיס אַ קאָנטראָל פֿון פּאַרלאַמענט. אויף דעם אופֿן ברעכט זיך אַפּילו איין די ליניע, וועלכע מ'קען נישט אָנרופֿען קיין גוטע, אָבער וועלכע איז קלאָהר און גאַנץ, מיר בעקומען נישט דעם אַמעריקאַנער סיסטעם און דערהאַלטען נישט דעם ביזאיצטיגען פּראָנצויזישען. אָבער די סיסטעמען האָבען כאָטש דאָס אין זיך, אַז זיי זענען אויסגעפּרובט, זיי האָבען שוין בעוויזען זייער גוטסקייט און מ'האָט זיך געקענט איבערצייגען, אַז אונטער זייער לייטונג קען די מלוכה עקזיסטירען. דעם פּראָיעקט, וועלכען מיר בעקומען איצט האָט נישט קיין שום געשיכטע און קיין שום לעבענס־ערפֿאַהרונג עמפּ־

פֿעהלט איהם נישט. צוליב וואָס זאָלען מיר מאַכען עקספּערימענטען ווען מיר ווערען נישט דערצו געצוואונגען? אויב די דייטשען מאַכען אַ קאָרקבערעכערישען עקספּערימענט און מ'ווייסט נישט צי זיי וועלען זיך אויפהויבען מיט גאַנצע ביינער, האָבען זיי געהאַט זייער בלוטיגע, שרעקליכע רעוואָלוציע. מיר האָבען נישט געהאַט קיין שום אינערליכע אויפטרייסלונגען, די מלוכה געהט מיט פעסטע און זיכערע שריט פֿאָראויס, קיינער בעדראָהט אונז נישט פֿון אויסען. אַלץ איז קאָנסאָלידירט, כאָטש איין פּאַרטיי, וועלכע וויל זיך צוכאַפּען צו דער מאַכט ווערט אונגעדולדיג און טומעלט. דאָס איז אָבער נאָך נישט קיין געפֿאַהר, און אויב אַלץ געהט אַזוי אין אָרדנונג, צוליב וואָס זאָלען אַרויסגערופֿען ווערען סכסוכים אין דער געזעלשאַפֿט.

אין דער וועלט איז פֿערהאַן אַנ'איבערצייגונג, אַז מ'דאַרף נישט מאַכען קיין שום פּרובען צו וועלכע מ'ווערט נישט געצוואונגען. פּרובען מאַכט מען נאָר דאָרט, וואו אונטער דער ערד קאָכט זיך. צי האָט די נייע קאָנסטיטוציע געשטאַרקט דייטשלאַנד? „די מלוכה איז אַ בשותּפֿותדיגע וואויל פֿון אַלע איהרע בירגער" אַזוי זאָגט דער נייער קאָנסטיטוציע־פּראָיעקט, אָבער ס'זענען נאָך פֿערהאַן אַנדערע מאָראַלע זאַכען, וועלכע פֿעראייניגט מענשען, די מלוכה ווערט שטאַרק נישט דורך פּאָליציי און קרימינאַל נאָר דורך דעם פּאַרלאַמענטאַריזם און אַ פֿרייע פּרעסע.

ס'איז נישט אמת, אַז דער פּאַרלאַמענטאַריזם האָט זיך איבערגעלעבט, ער לעבט אין די בעסטע, גליקליכסטע און שטאַרקסטע לענדער; ענגלאַנד, פֿראַנקרייך, די סקאַנדינאַווישע מלוכות, בעלגיען, האָלאַנד א.א.וו. צו וואָס מאַכען נייע רעפֿאָרמען וועלכעס דאָס לעבען פֿערלאַנגט נישט און ברויך נישט? דאָס אַרויסוואַרפֿען די פּראָפּאָרציאָנאַליטעט נעמט אַוועק ביי גרויסע מאַסען די בירגערליכע רעכט. די יודען אַלס אַ מינדערהייט, וועלען דאָס אַמשטאַרקסטען דערפֿיהלען.

די נייעסטע זאַרג פֿון דער ענדעציע

קריסטען לויפֿען איבער צום יודישען גלויבען

ווידער שוועבט אַ נייע געפֿאַהר איבער דעם קאָפּ פֿון דער ענדעציע, נאַטירליך צו יודען. נישט אַנדערש ווי די „זשידעס" האָבען זיך אָנגעזעצט אויף די גרעסטע „פּאַטריאָטען" און גלויביגסטע „קאַטאָליקען" פֿון פּוילען — כדי זיי צו פֿערמיאוסען דאָס לעבען...

אַז יודען האָבען גרויסע אַפּעטיטען, אַז זיי איז אַלץ ווייניג, אַז זיי האַלטען זיך פֿאַר „אַנאויסדערוועהלטע נאַציע", וועלכע פֿאָדערט פֿאַר זיך „פּריווילעגיעס" — איז דאָך אַ בעוואוסטע זאַך.

דער עיקר אָבער, וואָס יודען „טשאַטעווען" אויף דער נשמה פֿון פּוילישען פֿאָלק. זיי דרינגען אַריין אין דער פּוילישער ליטעראַטור, קונסט און וויסענשאַפֿט און פּרובען אויסאיבען אַ גרויסען איינפֿלוס אויף דעם פּוילישען פֿאָלק... נאַטירליך אין מאַסאָנישען גייסט.

אָבער די גרעסטע געפֿאַהר איז דאָס, וואָס יודען האָבען אָנגעהויבען צו לויערן אויף דער קריסטליכער רעליגיע. ביז איצט האָבען מיר געוואוסט, לויט ראַליצקיס תּורה און זיין „זמיעזשך איזראַעלאַ", אַז יודען און יורענטום בעהען אונטער, אַז יודען פֿערלירען זייערע איינפֿלוסען.

דער פּאָליטישער „רבי" פֿון דער ענדעציע ראָמאַן דמאָווסקי פּרעדיגט שוין זינט לאַנגע יאָהרען זיין „טעאָריע", אַז מיט יודען מעג מען טון וואָס מ'וויל. ווייל אויף דער וועלט האָבען יודען פֿערלוירען זייער בעדייטונג, ווייל קיינער וועט זיך פֿאַר זיי נישט אָננעמען. דער מוסר־השכּל פֿון דער דאָזיגער תּורה איז אַ גאַנץ קלאָרער.

האָבען אָבער די ענדעקעס אַ קורצען זכּרון און זיי פֿערגעסען גיך אין אַלע זייערע טעאָריעס.

דעם 21־טען יאַנואַר 1935 האָט די „גאַז. וואַרש." אויסגעשאָסען מיט אַ שפּאָגעל נייער באַמבע: דאָס פּוילישע פֿאָלק איז אין געפֿאַהר, די קריסטליכע רעליגיע איז אין סכּנה!

וואָס איז געשעהן?

די „גאַז. וואַרש." טיילט מיט איהרע לעזער, אַז דעם לעצטען יאָהר האָט זיך אָנגעהויבען צו בעמערקען אַ מאָדנע דערשיינונג, אַז קריסטען געהען איבער צו דער יודישער רעליגיע. וועגען אַזעלכע פֿאַקטען הערט מען נישט נאָר אין וואַרשא, נאָר דאָ און דאָרט פֿון גאַנצען לאַנד קומען אָן ידיעות וועגען אַפּטע פֿאַלען, ווען קריסטען געהען איבער צו דער יודישער רעליגיע.

ביז אהער איז געווען פּונקט פֿערקעהרט. יודען פֿלעגען אָפֿט אָננעהמען די קריסטליכע רעליגיע, נישט חס וחלילה אויס איבערצייגונג, צוליב דעם שטאַרקען גלויבען אין דער ריכטיגקייט פֿון דער קריסטליכער אמונה, נאָר דער עיקר צוליב קאַריערע, צוליב בעקומען אַ פּאָסטען, צוליבען איינקויפֿען זיך אין דער נישט־יודישער געזעלשאַפֿט. ס'האָט זיך אָנגעהויבען פֿון „ווערען אַ פּאָליאַק פֿון משה'ס גלויבען", מיט דער צייט איז מען געוואָרן אַלץ מעהר פּאָליאַק און דער עלעמענט פֿון משה'ס גלויבען האָט זיך שטאַרק פֿערקלענערט ביז די אַסימילאַציע־פּרעדיגער האָבען מיט גרויס פּאַראַד אַריינמאַרשירט אין דעם קאַשציאָל, וואו מ'האָט דורכגעפֿיהרט די טויף־צערעמאָניע.

די „גאַז. וואַרש." ווייס וועגען דעם אויסגעצייכענט, אָבער, אַז עס זאָלען מעגליך זיין פֿערקעהרטע דערשיינונגען און דאָס רוקאַ אין אַ צייט ווען אַזאַ „גאון" ווי ראַליצקי האָט פֿעסטגעשטעלט, אַז „ישראל גייט אונטער" זאָלען קריסטען אָננעמען די יודישע רעליגיע — דאָס איז עפּעס שרעקליכעס.

אָבער די „גאַז. וואַרש." פּרובט צו דערקלערען די דאָזיגע דערשיינונג מיט דער הילף פֿון דער שפּאָגעל־נייער ענדעקישער „טעאָריע", וועגען דעם אַזוי גערופֿענעם „יודיש־פּוילישען מיטעלשיכט". לויט דער דאָזיגער טעאָריע טרעפֿען אָפֿט פֿאַלען, ווען „שיינע זשידוועטשקעס" האָבען חתונה מיט קריסטען און דער רעזולטאַט איז אַ פֿערשטענדליכער. די דאָזיגע „זשידוועטשקעס", וועלכע זענען „שטאַרק" צוגעבונדען צו דער יודישער רעליגיע ווירקען אויף זייערע מענער, אַז זיי זאָלען איבערגיין צום יודענטום.

און אַזוי ווי „שיינע זשידוועטשקעס" איז דאָ אַ סך און קריסטען אויף חתונה צו האָבען מיט זיי פֿעלט אויך נישט, איז אַלזאָ קלאָר, אַז אויף דעם קריסטענטום אין פּוילען לויערט אַ גרויסע געפֿאַהר.

די „קאַטאַסטראָפֿע" וואָס קען דערפֿון אַרויסקומען איז נאָך גרעסער צוליב דעם, וואָס מחמת אַזאַ איבערלויפֿען פֿון קריסטען צו דער יודישער רעליגיע, וועט זיך די צאָהל יודען פֿערגרעסערען פֿון 4 מיליאָן אויף 8 מיליאָן, און דאַן וועט זיך שוין מיט די זשידעס גאָר שווער זיין צו געבען אַנ'עצה.

אָט דאָס איז די נייעסטע דאגה פֿון דער ענדעציע.

א. ציניציגאַטוס

צוקונפֿט פֿון די דייטשע פּליטים

געשפּרעך מיטן הויך־קאָמיסאַר דזשעמס מאַקדאָנאַלד

אין ניו־יאָרקער „פֿאָרווערטס" איז אָפּגעדרוקט אַ געשפּרעך מיט דזשעמס מאַקדאָנאַלד, דעם הויך־קאָמיסאַר פֿאַר דייטשע פּליטים וועגען דער יודישער לאַגע אויף דער גאַנצער וועלט. מאַקדאָנאַלד איז לעצטענס אַרומגעפֿאָהרען איבער פֿערשידענע לענדער אין אייראָפּאַ און אַמעריקאַ, כדי צו געפֿינען ערגיץ־וואו אַ מקום־מקלט פֿאַר די פּליטים פֿון דייטשלאַנד. און אָט האָט ה' מאַקדאָנאַלד דערצעהלט וועגען די איינדרוקען, וואָס ער האָט אַרויסגעטראָגען פֿון די דאָזיגע לענדער בנוגע זייער בעציהונג צו יודען.

די אַרבייט פֿון מאַקדאָנאַלד איז נאָך נישט געענדיגט. זי הויבט זיך ערשט אָן. ער וויל קיין זאַך נישט, אַ חוץ אַנ'אָרט אַ היים, פֿאַר די קרבנות פֿון פֿאַשיזם, נאַציזם, דיקטאַטור בכלל.

„איך קען אייך אָבער זאָגען" — האָט ער אויסגערופֿען אין מיטען געשפּרעך — „אַז איך בין אויפֿגעשוידערט, אַז איך זעה די נאָהענטע יודישע צוקונפֿט אַזאַ אומעטיגע, אַזאַ טרויעריגע, אַזאַ שרעקליך הילפֿלאָזע"...

היטלערס ראַסען־טעאָריע פֿערגאַפֿט פֿיל לענדער

— עס איז דאָך כדאי, אַז עפּעס פֿון אייערע ערפֿאַהרונגען זאָל דערגעהן צו דער יודישער וועלט — האָט צו איהם געזאָגט דער יודישער זשורנאַליסט.

מאַקדאָנאַלד האָט זיך אַ כאַפּ געטון:

— אוודאי! איך וויל זאָגען מעהר ווי „עפּעס"! הלוואי וואָלט מיין קול געקענט דערגרייכען יעדעס יוריש הארץ, יעדען יודישען מח! אָט דאָס, צום ביישפּיל: אין יאָהר 1933 בין איך געווען אין דייטשלאַנד און געהאַט אַ געשפּרעך מיט היטלערן. ווען די פֿראַגע פֿון יודען איז אַריינגעקומען אין יענעם געשפּרעך, האָט היטלער זיך אָפּגערופֿען: „וואָס לעננער מיר, די נאַציס, וועלען זיין ביי דער מאַכט. אַלץ מעהר וועט די וועלט אונז דאַנקבאַר זיין פֿאַרן מוסטער, וואָס מיר ווייזען אַלע פֿעלקער, ווי אַזוי צו בעהאַנדלען די יודען; יעדעס לאַנד וועט אונז נאָכטון". נו, קען איך איצט זאָגען — אַז די יודישע פֿאָלקס־מאַסען דאַרפֿען וויסען, האָבען גוט אין זינען, אַז די נאָהענטע יודישע צוקונפֿט קוקט אויס אין מיינע אויגען זעהר און זעהר טונקעל.

אויפֿן גרונד פֿון זיינע געשפּרעכען מיט פֿערשידענע רעגירונגס־לייט קען ער זאָגען, אַז דער „עקאָנאָמישער נאַציאָנאַליזם" האַלט אין פֿערכאַפּען יעדעס לאַנד, און אַז ער שטיצט זיך, דער עקאָנאָמישער נאַציאָנאַליזם הויפּטזעכליך אויף דער „ראַסען־טעאָריע", און די יודען פֿון דער גאַנצער וועלט שטעהן צוליב דעם פֿאַרן אָפּגרונד. דער יוד ווערט בעטראַכט ווי אַ פֿרעמדער עלעמענט. יאָגט מען איהם און מען וועט איהם נאָך מעהר יאָגען. מאַקדאָנאַלד האָט עס געהערט דירעקט פֿון די פֿיהרער אין אַלע לענדער — פֿון אייראָפּאַ און פֿון אַנדערע וועלט־טיילען.

סימפּאַטיע אין פֿראַנקרייך

אין פֿראַנקרייך — דערצעהלט ווייטער ה' מאַקדאָנאַלד — האָט ער געפֿונען סימפּאַטיע צו יודען. איינגאַנצען גענומען האָט פֿראַנקרייך זיך אָפּגערופֿען מיט אַ הערציגקייט אויך צו די דייטשע פּליטים אַ סך סימפּאַטיע צו יודען האָט ער געפֿונען אויך אין די סקאַנדינאַווישע לענדער. האָלאַנד און בעלגיען האָבען אַרויסגעוויזען אַ גרייטקייט צו העלפֿען. אָבער אין די אַלע לענדער, סיי אין פֿראַנקרייך, סיי אין די סקאַנדינאַווישע מדינות, סיי אין האָלאַנד און אין בעלגיען האָבען די פֿאָרשטעהער פֿון די רעגירונגען איהם געזאָגט: — „מיר מוזען זיין זעהר און זעהר אָפּגעהיט. צו ברייטע אָרעמס קאָנען מיר פֿאַר די יודען נישט אויסשטרעקען; עס איז ביי אונז אַ פֿראַגע פֿון די אייגענע ווירטשאַפֿטען און פֿון דער שטימונג אין אונזער פֿאָלקס־לעבען נישט אַריינצונעהמען אין זיך פֿרעמדע עלעמענטען"...

די איינינקלעך פֿון די אַסימילאַטאָרען

וועגען ענגלאַנד און אַמעריקאַ האָט מאַקדאָנאַלד זיך אויסגעדריקט, אַז „דערוויל" איז נאָך ביי זיי אַ „טאָלעראַנטער" בליק צו יודען. געדענקט דעם אויסדרוק „דערוויל" און געדענקט דעם אויסדרוק „טאָלעראַנט". ס'הייסט אייגען בלוט זענען מיר נישט אין די צוויי לענדער, און שפּעטער קען אויך די טאָלעראַנץ אַוועקפֿאַלען.

מאַקדאָנאַלד דערצעהלט ווייטער:

— איך האָב געפֿיהרט געשפּרעכען מיט אַסימילירטע יודען אין אַמעריקאַ, שטאַרקע עקאָנאָמיש, מעכטיגע פּאָליטיש, און איך בין געווען אָפֿענהערציג מיט זיי. איך האָב זיי געזאָגט: „איערע

(ווייטער זעה 6. זייט)

פליטים פון סאאר

קומען־אן מאסענווייז קיין פראנקרייך

צווישען די פליטים זענען אויך פערהאן פיל יודען

פאריז.

האט קליינע גרענעץ־שטעטעל פארבאך איז פערפעקט איבער דעם שטייז. אלעמאל איז דא שטיל און דער שטייז בלייבט לאנג אומבעפלעקט פון דעם לאנד. בלויז די געדיכטע שטאל־שיינעס פון דעם געגענד שניידען זיך ארויס בארמאל פונ׳ם שטייז. אבער איצט זעהט מען געדרענעטע, אויסגעמאטערטע וועגען, איבער וועלכע עס געהן צוויי־טריט, פיהרווייז. לאנגע שורעגעס ארים געקליידעטע מענשען, מענער, פרויען, קינדער, אלע מיט קליינע פעק אין די הענד, מיט וואליזקעס אויף די אקסלען.

שטיל געהען זיי, שווייגענדיג, אמאל הערט מען א פיצעל קינד וויינען, אמאל פערלירט דעם וועג א קליין היטעל, ער געהט אויך מיט זיינע באר־קעבאטים אין גלות. אלע זענען ריין געקליידעט ציכטיג, ווי דייטשען און ארים, און זיי געהען דיסציפלינירט. אבער מידע, פערמאטערטע, קינדער מיט איינגעפאלענע בייכט אויסגעשלאפענע אויגען. דער שטייז פאלט. ווייס איז ארום און בלויז דער וועג פון די הימלען, פון די אנטלאפענע אין שווארץ פון די אומצעהליגע טריט וועלכע טרעטען אויף איהר.

איז דאס זענען מענשען, וועלכע האבען ערשט האט ערשטע מאל געפיהרט זיך פון איערע ער־טער, וואו די זענען געבארען געוואוין, וואו עס האבען געלעבט זייערע אבות און ווי זענען אוועק אין דער וועלט: — פאליטישע אנטלאפענע! — מען ווייסט נאך איצט נישט גענוי וויפיל עס זענען שוין זייער צאהל: 2000, צי גאר 2500 און אפשר שוין אפילו גאנצע 3 טויזנט פערזאן.

ספעציעלע גרופעס פון יודישע פליטים

שוין די ערשטע עטליכע טעג נאך דעם פלעבי־סציט קענען זיי מעהר נישט בלייבען אין זייערע ערטער. מען רודפט זיי, מען דראהט זייער לעבען. די זענען אלע סאציאליסטען און מען קען זיי אין זייערע שטעטלעך און דערפער אלס אזעלכע, איצט אנטלויפען די פון דארט. יעדער צוג — און די צווייטע הענען דא אפט — ברענגט קליינע און גרעס־סערע גרופען עמיגראנטען. מען קאנטראלירט זייערע פאפירען, מען בעזוכט זייערע „באגאזשען". ארימע קליינע פעקלעך פון עטליכע שטוב־זאכען און דאס איז אלץ וואס זיי האבען מיט זיך.

אין פארבאך צעטיילט מען ווי איין עטליכע גרופען. די וועלכע האבען א ביסעל געלד, די וועל־כע האבען בארעכטיגט און די יודען. מען שאפט ספעציעל די יודישע גרופען, ווייל מען ווארט אויף געלד פון יודישע הילפס־ארגאניזאציעס.

די פערמעגליכערע דייטשען ארייענט מען איין אין בעשיידענע הויפטקוואטירען. אויב מען קען זוכט מען אויף זייערע קרובים, די גאר אומפער־מעגליכע, די וועלכע קומען בלויז מיט א זעקעל איבער דעם אקסעל, די שיקט מען אפ אין דרום־פראנקרייך, וואו מען וועט זיי געבען א מעגליכ־קייט צו בעזעצען זיך אלס אגריקולטור־ארבייטער. די זענען דרך אגב געוואוינט צו פעלדארבייטען און צו פיה־צוכט.

ווארימע אויפנאהמע אויף דער פראנצויזישער גרעניץ

אויף דער פראנצויזישער גרענעץ נעהמט מען ווארים אויף די עמיגראנטען. כאטש מען האט אין די לעצטע צייטען געהערט אזוי פיל געגען אויסלענדער, אבער די אלטע טראדיציע פון גאסט־פריינדליכקייט איז שטארקער ווי אלע פארבריגעהענדע העצעס און די דייטשע פליכטלינגע קענען זאגען, אז מען האט זיי בריהדערליך אויפגענומען. די אפיציעלע אויטאריטעטען האבען פאר די צוגע־גרייט ערטער צום שלאפען און צום צייטווייליגען אויפהאלט. די מיליטערישע קאנטינעס האבען זיי געגעבען אביסעל ווארימס און ברויט. די מיטגלי־דער פון די פראנצויזישע ארבייטער־ארגאניזאציעס טהוען אלעס, וואס עס איז נאר אין זייערע מעגליכ־קייטען, כדי צו פערלייכטערען די לאגע פון די אנטלאפענע

הארצרייסענדע סצענעס מיט קינדער און אלטע לייט

הארצרייסענדע סצענעס שפילען זיך אב ביים אנקומען. עס איז ענג אין שטאט. נישטא וואו צו מאכען א פלאץ פאר אזוי פיל פערזאן. אין א גרויסען זאל פון גימנאסטיק פון דער שטאט בעלי־טיגען הונדערטער פאמיליעס. מען זעהט דארט פיל קינדער, בלויז יונגערע פון 10 יאהר איז דא א 150, אלע אויסגעמאטערטע. א טייל פון די קינדער האלט אין די הענט־לעך נאך די צאצקעס און ליאלקעס פון „באטעל". זעהר אפט איז דאס דאס איינציגע פונ׳ם פערמעגען, וואס מען האט מיטגענומען מיט זיך!

צווישען די אנטלאפענע איז דא אן אלטער דייטש פון איבער 70 יאהר. דאס ערשטע מאל איז דער אלטער דייטש ארויס פון דייטשלאנד. ער האט געשטימט פאר „סטאטוס קוא" און נאך 70 יאהר האט דער אלטער פויער געמוזט פערלאזען דאס הויז אין וועלכען ער איז געבוירען

וואס די אומגליקליכע דערצעהלען

א 20 מעטער פאר דער פראנצויזישער גרע־ניץ האלטען זיך אפ די אלע אנטלאפענע. מען קאנ־טראלירט זייערע פאפירען, די וועלכע האבען שוין געהאט עפעס א פראצעס אדער גלאט שלעפערס שיקט מען גלייך צוריק. אין דער געגענד פון מעץ לאזט מען נאר איבער די וועלכע האבען דארט א נאהענטען קרוב. אלע אנדערע שיקט מען אדער קיין טולוז אדער אין די אלפען. טייל ווילען אהין נישט פאהרען און זיי קעהרען זיך צוריק קיין סאאר. אנדערע דערצעהלען זייערע טרויעריגע גע־שיכטעס:

— מען האט אונז געוואלט אומטערצינדען דאס הויז.

— און איהר?

— איך האב דערהאלטען דראהונגס־בריף.

א צווייטער גיט איבער:

— דער בעקער האט נישט געוואלט מיר פערקויפען קיין ברויט.

אנדערע ענטפערען:

— ווייל איך בין א קאמוניסט.

— ווייל איך בין א יוד.

„געה קיין פראנקרייך דארט זענען נאך דא מענשליכע הערצער"

אזוי הערט מען כסדר דארט די טרויעריגע ענטפערס. ס׳שפילען זיך כסדר אפ הארצרייסענדע סצענעס.

א יונגער ארבייטער דערצעהלט: — זיי האבען איז דארף אויסגעגראבען פאר מיר א קבר, האט מיין אלטע מוטער מיר געזאגט: — געה קיין פראנקרייך, דארט זענען נאך דא מענשליכע הער־צער — און די אלטע ארימע האט איהם מיטגע־געבען אלעס וואס זי האט געהאט: 8 סו!

אזוי ציהט זיך איבער פארבאך א טרויעריגער צוג פון די היטלער־קרבנות.

50. יארצייט פון פרץ סמאלענסקין

מאנטאג איז געווארען 50 יאהר ווי עס איז גע־שטארבען פרץ סמאלענסקין.

דער נפטר איז געווארען א יתום ווען ער איז אלט געווארען 10 יאהר, און די מוטער זיינע, די ארימע אלמנה האט בעדארפט אויפהאלטען די קליי־נע פאמיליע מיט אלע הצטרכות.

ווער ווייסט צי די ארימע פאמיליע האט אמאל נישט צוגעהונגערט? און ווער ווייסט צי סמאלענ־סקין וואלט אזוי פריהצייטיג געשטארבען, ווען ער וואלט אין דער יוגענד געהאט גענוג פלעגע און גע־נוג מילך מיט אייער?

געבוירען געווארען איז ער אין דער קליינער שטעטעל מאנאסטירשצינע, מאהילעווער גובערניע, און קיין גרויסער גביר איז זיין פאטער נישט געווען.

צו עלף יאהר איז סמאלענסקין אוועק אין דער שקלאווער ישיבה וואו ער האט פערבראכט אויף גמרא מיט תוספות גאנצע פיר יאהר. ער האט אבער פאר דער צייט אויך זיך געלערנט רוסיש און גוט זיך אויסגעלערנט די שפראך.

וואס ער האט זיך אויסגעליטען פון די משגי־חים פון דער ישיבה און פון שטאט, ווען מען האט איהם געכאפט לייענענדיג טריפה־פסול׳. און איבע־ריג דא צו פערצייכענען. ווען איהר וועט לעזען זיינע ווערק „התועה בדרכי החיים", „קבורת חמור" און אנדערע, וועט איהר זיך שוין אנשטויסען גע־נוג אויף זיינע ליידען.

ער האט שוין מעהר נישט געקאנט פערבלייבען איז שקלאוו, און איז אפגעפאהרען, מיט א רעקאמ־מענדאציע בריף, נאך ליובאוויטש צום רבין ר׳ מענדעלע, וואו ער איז אפגעווען בלויז עטליכע חדשים.

דאס לעבען צווישען די חסידים איז איהם אויך נישט געפעלען געווארען און איז אפגעפאהרען קיין מאהילעוו, וואו ער האט זיך מפרנס געווען דורך דעם, וואס ער האט געזונגען ביי א חזן אין בית־המדרש.

פון מאהילעוו איז ער אפגעפאהרען קיין אדעס וואו ער האט געגעבען לעקציעס אויף העברעאיש און דערווייל זיך גענומען בילדען אין אנדערע שפראכען.

אין 1867 האט ער פערעפענטליכט זיין ערש־טען העברעאישען ארטיקעל אין „המליץ" מיט׳ן נאמען „אלישע בן אבויה" וועגען מאיר לעטע־ריס ווערק.

זייט דעמאלט האט סמאלענסקין נאר געטראכט פון ווערען א רעדאקטאר פון א העברעאישע צייט־טונג, וואו ער וועט קאנען ארויסזאגען פריי זיינע מיינונגען, און פון וואנעט ער וועט אפשר קאנען ווירקען אויף זיין פאלק צו נעהמען זיך בילדען.

און אזוי ווי אין רוסלאנד האט ער נישט גע־זעהן דעם וועג און די מיטלען, ווי אזוי ארויסצו־געבען א צייטונג האט ער זיך אוועקגעלאזען קיין אויסלאנד. ער האט בעזוכט דייטשלאנד און דער־נאך געקומען קיין פראג און דערנאך אין ווין, וואו ער האט געענדיגט צו שטודירען פילאזאפיע.

אין ווין איז ער געווארען א בעל־מגיה אין א דרוק און מיט דער הילף פון ד״ר שלמה רובין האט ער אנגעהויבען ארויסצוגעבען דעם „השחר".

אין „השחר" האט ער פערעפענטליכט די מעהר סטע פון זיינע דערצעהלונגען און ארטיקלען, דארט האט ער געפיהרט און געוועקט דאס יודישע פאלק, דארט האט ער געוויזען, וואס פאר א הייסע ברע־נענדע און ליבענדע הארץ ער האט פאר זיין פאלק און איהר שפראך.

די גאנצע משכילישע וועלט האט זיך גע־שטעלט איהם צו הילף, און דער „השחר" איז גע־לעזען געווארען אומעטום, ער האט אריינגעבראכט דעם מאדערנעם ריינעם העברעאיש, ער האט אריינ־געבראכט דעם נאציאנאלען געדאנק, ער איז גע־ווען דער וועקער פון יענעם דור און אין זיין טויט האט דיין עפאכע פערלוירען איינעם פון די וויכטיגסטע קעמפער און שרייבער.

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07.

ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.

נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.

זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.

פאר אונבעמיטעלטע—לעמשניצע־פרייזן

DR. MED

H. Różaner

הויט, וועגערישע און מענער־שוועכע קראנקהייטען

NARUTOWICZA 9, tel.8-98.

נעמט אן פון 9—12 פארמ. און פון 5—9 אווענד

פון 12—2 מיטאג אין דער לעטשניצע זגערזשער 17

Dr. REICHER

מאלודזשיאנא 28, טעל. 93-201

ספעציאליסט

פאר מענער־שוועכע־בעהאנדלונג.

סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא־אנאליזען

נעמט אן פון 8—11 און פון 5—אווענד.

ר. אליעזער

דער בערזען־סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

99

אויף פערטיפט אין זיינע געדאנקען איז דזשאן געגאנגען איבער די פינסטערע גאסען, ס׳האט איהם גארנישט אינטערעסירט. פלוצלונג האט איהם א־מיצער פערשטעלט דעם וועג, ער האט געוואלט אויסמיידען דעם הויכגעהער, אזוי ווי יעדען איינ־ציגען, ווענדען ער האט געטראפען אויפ׳ן וועג. אבער ער איז געבליבען שטעהן, אזוי ווי איינ־געגראבען. ער האט זיך נישט געקענט רירען פון ארט. דאס איז געווען א פרוי, וועלכע האט איהם זיכער נישט בעמערקט, ווייל זי איז ווייטער גע־גאנגען. דזשאן האט נישט געגלויבט זיינע אייגענע אויגען. ער האט שנעל ארויסגענומען דעם רעפ־לעקטאר פון דער טאש און בעלויכטען די גאנצע גאס, ער האט געזעהן, וואס ער האט געטראפען און צוריק פערלאשען דעם רעפלעקטאר, די פרוי איז געווען נישט קיין אנדערע ווי שולמית רובין.

— איז דער שעה, איז א שפעטער צייט? איך טועמער? און אויף די דאזיגע הינטער־געסלעך? האט דזשאן זיך געטראכט. זי, די דאזיגע פאר־נעהמע דאמע און פיינשמעקערין, ערלויבט זיך אין אזא באלס ארומצושפאצירען איבער די דאזיגע היטעמער געסלעך. דאס איז נישט קיין כשר׳ע זאך, דא קומט עפעס פאר איצט אין שוין זיין געדאנק געווען פערנומען נאר מיט דעם דאזיגען ענין, ער האט שוין נישט געוואלט ארויסלאזען פון אויג שולמית׳ן און זיך דערוויסען, וואס דא קומט פאר. ער האט איצט אויך נישט געהאט קיין מורא, אז זי זאל איהם בעמערקען. ווייל דאס איז געווען אוממעגליך, ער האט זיך געהאלטען פון איהר אויף א דיסטאנץ, אז אין אזא נאכט איז נישט מעג־ליך געווען, אז שולמית זאל איהם בעמערקען, נאר איבער, מיט אזא אויסגעאיבטען אויג, מיט אזא רוטין, האט זיך געקענט אונטערנעהמען צו אנטערוירען שולמית׳ן, נאכמעהר דערפאר, ווען ער וואלט זי אפילו אפגעלאזען פון אויג, וואלט ער געהאט צו דינסט זיין רעפלעקטאר, וועלכער האט איהם פיל אין דער הינזיכט געהאלפען.

דזשאן איז איהר נאכגעגאנגען טריט ביי טריט, ס׳האט אויסגעזעהן, אז די פרוי רובין קען גוט די געגענט, ווייל זי האט גארנישט נאכגעקוקט, גארנישט זיך ארומגעדרעהט נאר געגאנגען גראדע פאר זיך, אזוי ווי זי וואלט געגאנגען צו א בע־שטימטען ציל.

דזשאנס נייגיריגקייט איז שטארק געוואקסען. ער איז געווען זיכער, אז ער וועט זיך דערוויסען עפעס גאר וויכטיגעס, אפשר צו דייך טובה וועגען אפשר נישט צו זיין טובה וועגען. ס׳זענען איינעק לאנגע מינוטען און די פרוי רובין האט זיך אלץ דערווייטערט פון דער שטאט און איז געגאנגען אין דער ריכטונג פון דעם שטאט־טייל, וועלכען איז געווען בעקאנט אלס זיך־ארט פון גנבים, פער־ברעכער — מיט איין ווארט, פון דער גאנצער אונ־טערוועלט. אט איז זי צוגעקומען צו א קליין גאר־טענדעל. די איז צוגעגאנגען צו דעם קליינעם טי־רעל, עס געעפענט און איז פערשוואונדען געווא־רען אין גארטען.

מיט איין שפרונג איז דזשאן שוין געווען בע־נען דעם גארטען, ער האט געזעהן פאר זיך א לייכטיגען שטח, וויפיל ער האט נישט אנגעשטרענגט זיינע אויגען, האט ער צוליב דעם שטארקען נע־בעל נישט געזעהן, צי אין דער טיפעניש פון גארטען געפינט זיך א הויז אדער נישט. לאגיש איז געווען, אז דארט דארף זיך געפינען א הויז, ווייל אנדערש וואלט דאך די פרוי רובין דארט נישט אריינגעגאנגען, אויסער, אז זי האט זיך אפ־געשמועסט מיט איינעמען דא צו טרעפען. פאר יעדען פרייז האט דזשאן געמוזט זיין איצט, צי ס׳איז פערהאן דארט א הויז אדער נישט, האט ער נישט געטארט אפלאזען שולמית׳ן פון אויג. ער האט דאס טירעל נישט געעפענט אויס מורא, אז עס זאל נישט קיין סקריפע געבען און דאס וואלט פערראטען זיין אנוועזענהייט אויף דעם ארט, ווייל זעהען פון דערווייטענס איז זיכער נישט געווען קיין מעגליכקייט, אבער דאס סקריפען וואלט מען זיכער געהערט. נישט לאנג געטראכט, האט זיך דזשאן ארויפגעכאפט אויף דעם נידעריגען פלויט און בעהאלטענדיג אלע פארזיכטיגקייטס־מיטלען איז ער באלד געווען אויף דער צווייטער זייט פון פלויט, ער איז אראפגעשפרונגען אויף א ווייכען באהן, צוליב וואס ער האט זיך איבערצייגט, אז ער גע־פינט זיך טאקע אויף א פעלד, אדער אין א גארטען. די ערד איז זיכער געווען פעראקערט. דזשאן האט גארנישט געזעהן ארום זיך, ער האט אויך, געוויס צוליב דער ווייכקייט פון באדען, נישט געהערט מעהר דער פרוי רובינס טריט. יע־דע סעקונדע איז געווען טייער, ער האט זי גע־קענט פערלירען פון אויג, אנצינדען דעם רעפלעק־טאר האט ער אויך נישט געוואלט אויס מורא, אז מ׳וועט בעמערקען דעם שיין און ווידער וואלט ער זיך געקענט פערראטען.

— וואס האב איך צו טון? ער האט זיך גע־כאפט שנעל ארענטירען. אבער ער האט נישט גע־פונען פאר זיך קיין אויסוועג. פלוצלונג האט ער געהערט אן׳אפקלאנג פון שטימען, ס׳זעהט אויס, אז ס׳האבען גערעדט צוויי מענשען, א פרוי און א מאן. צוליב דעם, וואס די שטימען זענען גע־ווארען וואס בולט׳ער, האט דזשאן פערשטאנען, אז די מענשען, וועלכע רעדען, דערנעהנטערן זיך צו דעם ארט, וואו ער געפינט זיך. ער האט גארנישט געזעהן און האט מורא געהאט, אז די מענשען וועלען ארויפפאלען אויף איהם, ער איז צוגעגאנגען צום פלויט און זיך אנגעשפארט אויף איהם. ער האט זיך פארגעשטעלט, אז די מענשען, וועלכע געהען דא און שמועסן צווישען זיך קענען גוט דעם דאזיגען שטח און וועלען נישט אריינגעהען דירעקט אין פלויט אריין. ער איז געשטאנען און האט זיך צוגעהערט צו דעם, וואס די מענשען, וועלכע האבען זיך דערנעהנטערט רעדען צווישען זיך, ער האט נישט געקענט פערשטעהן קיין איין ווארט, וויפיל ער האט זיך נישט געוואלט אנשטרענגען, ער האט זיך באלד ארענטירט, אז די מענשען רעדען צווישען זיך נישט אויף ענגליש. זיי רעדען אויף א פרעמדער שפראך. די מענשען זענען שוין געווען אזוי נאהענט, אז ער האט בפירוש אונטער־שיידט די שטים פון דער פרוי רובין, דאס האט זיכער זי גערעדט. די שטים פון דעם מאנספערשוין האט ער נישט געקענט און ס׳איז זיכער געווען, אז ער קען דעם דאזיגען מענשען נישט. דאס האט דזשאנען שטארק אויפגערעגט, ער האט אפילו נישט געקענט זיך אריענטירען אויף וואס פארא שפראך די דאזיגע מענשען רעדען, ער האט געהערט ווי די מענשען געהען אדורך הארט נעבען איהם און זיי האבען איהם נישט בעמערקט, באלד ווי זיי זענען אדורכגעגאנגען אויף אזוי ווייט, אז ר׳זאל זיי קענען נאכגעהען איז ער האט דאס באלד געטאן. ווי ער האט זיך אריענטירט זענען זיי נישט ארום געגאנגען צוריק פונ׳ם גארטען, ווייל ער האט געהאט בעמערקט, אז זיי זענען שוין לאנג גע־האט אדורכגעגאנגען דאס ארט, וואו די ארויסגאנגס טיר האט זיך געפונען און דאס האט איהם נאך שטאר־קער פעראינטערעסירט. דאס האט איהם נאך מער נייגעריג געמאכט, נישט געקוקט אויף אלע גע־פאהרען, מיט וועלכע זיין אנוועזענהייט אויף דעם דאזיגען ארט איז געווען פערבונדען, האט ער דאך בעשלאסען נאכצוגעהען יעדען שריט פון דער פרוי רובין, מיט איהר בעגלייטער.

(פארטזעצונג קומט)

א שענדליכע בלבול אויף א יודישער לעהרערין

„לובלינער טאָגבלאַט" שרייבט:

מיט עטליכע חדשים צוריק האָט דער „לובל. טאָגבלאַט" געשריבען וועגען אַ שענדליכען בלבול „גלאָס לובעלסקי" געגען דער יודישער שול־לעהרערין פון שעדלעץ, פרוי רחל באַרג, וועלכע איז דורך דעם העץ־אָרגאַן פון דער לובלינער ענדעציע בעשולדיגט געוואָרען, אַז זי האָט אַראָפּגעריסען אַ צלם פון דער וואַנט אין שול, און אַז זי האָט דער איבוואַזיע אונטערשטיצט די באַלשעוויקעס.

דעם דאָזיגען פזמון האָט געדרוקט אויך די שעדלעצער „באַוויני צאַדזשעננע".

די פרוי באַרג פיהלענדיג זיך שטאַרק געטראָפען פון דאָזיגען בלבול האָט דערלאַנגט אַנ־קלאַגע צום קרייז־געריכט געגען רעדאַקטאָר פון דערמאָהנטער צייטונג יוזעף מאַטושטשיק און געבעטען אַרויסצורופען אַלס עדות: סטאַ־אַסטא פון סלאָנים, ווראָמונד קאַשלאַטש, וועלכער איז צו יענער צייט געווען שטאַט־פרעזידענט, נאָכהער סטאַ־אַסטא אין שעדלעץ, פרוי אַננאַ סערידניציאַ, פרוי פון עמעריטירטען באַהן־מאַשיניסט יאַקובאָווסקי, גלאַנצער־זאַלצמאַן, וועלכע איז היינט לייטער פון אַ פאַווישענער שולע אין אַטוואָצק. ווי אויך דעם איצטיגען שעדלעצער שול־אינספעקטאָר, ה׳ רישעל.

דער פראָצעס איז בעשטימט געוואָרען אויף דעם 4. ה. ח. אין קרייז־געריכט, אַלע עדות מצד פרוי ר. באַרג האָבען זיך צוגעשטעלט, ביים אָנהויב פון די געריכטס־פערהאַנדלונגען האָט דער אָנגעקלאָגטער רעדאַקטאָר אָנגעגעבען אַנ׳ערקלערונג, אַז ער איז געוואָרען פערפיהרט אין אַ טעות. פרוי באַרג האָט נישט געלעסטערט די קאַטוילישע אמונה, און האָט אויך נישט סימפּאַטיזירט מיט די באַלשעוויקעס, ער דריקט דעריבער אויס זיין [illegible]. די דאָזיגע ערקלערונג, האָט ער צוגעגעבען, וועט ער אויך אָפּדרוקען אין „גאַזעטאַ פּאָלסקאַ" און אין דער אייגענער צייטונג „באַוויני צאַדזשעננע". אַלס בוסע פון חרטה איז ער זיך אויך מתחייב מיט 50 זל., וועלכע ער וועט איבערגעבען צום שול־אינספעקטאָר פאַר אָרימע קינדער אין די פאַווישענע שולען אין שעדלעץ.

פרוי באַרג האָט אָנגענומען די ערקלערונג פון מאַטושטשיק צו קענטניס און אָפּגעזאָגט זיך פון איהר אָנקלאַגע.

אין דעם „א. ב. צ." „באַוויני צאַדזשעננע" פון היינטיגען זונטאָג איז טאַקע אָפּגעדרוקט פאָלגענדע ערקלערונג:

„די רעדאַקציע „באַוויני צאַדזשעננע" ערקלערט, אַז די פערעפענטליכטע ידיעות אין נומער 254 „באַוויני", וואָס זענען נוגע דער פרוי רחל באַרג, לייטערין פון אַ פאַווישענער שול אין שעדלעץ, ענטשפּרעכען נישט דער ריכטיגקייט און זענען געוואָרען אָנגעגעבען אין רעזולטאַט פון אַריינפיהרן אין אַ טעות דער רעדאַקציע".

„מיר בעשטעטיגען, אַז ס׳איז נישט ריכטיג, אַז פרוי באַרג זאָל האָבען אַראָפּגענומען פון דער וואַנט פון דער שול־קאַנצעלאַריע אַ צלם און אַרויפגעוואָרפען איהם אויף דער שאַנק. דאַגעגען איז אמת, אַז דער צלם איז געוואָרען אַראָפּגענומען דורך אַנ־אומבעקאַנטע פערזאָן אין דער אַפוועזענהייט פון פרוי ר. באַרג און ווען זי האָט זיך וועגען דעם דערוואוסט, האָט זי געמאָלדען דעם שול־אינספעקטאָר און בעפוילען צוריק אויפהענגען דעם צלם. נישט ריכטיג איז אויך, אַז דאָס פערהאַלטען זיך פון פרוי באַרג אין דער צייט פון דער באַלשעוויסטישער איבוואַזיע איז געווען אַנטי־מלוכה׳ש און אַנטי־פּויליש, און אַז זי האָט זיך ערלויבט אויף עפענטליכע שיקאַנעס און שפּאָטען, און אַז נישט בעהאַלטענדיג איהרע באַלשעוויסטישע סימפּאַטיעס, האָט זי אויך ערקלערט, אַז די פּוילישע רעגירונגען זענען שוין אונטערגעגאַנגען. דאַגעגען איז ריכטיג, אַז אין דער זעלבער צייט, האָט פרוי באַרג אַנטיילגענומען אין געהיימע פערזאַמלונגען, צונויפגערופען דורך דער פּוילישער שטאַטישער מאַכט מיט׳ן צוועק צו דערהאַלטען דאָס פּוילישע שול־וועזען און פערטיידיגט די דערהאַלטענע שולע פאַר די באַלשעוויקעס, אַליין איז זי אויך געווען אונטערגעוואָרפען רעפּרעסיעס מצד די באַלשעוויקעס".

„צוליב דער עוולה, וואָס מיר האָבען נישט־ווילענדיג גורם געווען דער פרוי באַרג, דריקען מיר אויס בעדויערן, אָפּרופענדיג גלייכצייטיג די דערמאָהנטע נאָטיץ".

מיט דער דאָזיגער ערקלערונג פון אַנטיסעמיטישען רעדאַקטאָר האָט פרוי ר. באַרג בעקומען אַ מאָראַלישע סאַטיספאַקציע און די בלבולים־מאַכער האָבען גלייכצייטיג געליטען אַ שענדליכע מפלה.

אזא פסק האָט אַריינגעלאַפט דער רעדאַקטאָר פון „באַוויני צאַדזשעננע", די צייטונג איז אַ שעדלעצער. דער רעדאַקטאָר מאַטושטשיק איז אויך אַ שעדלעצער, פרוי רחל באַרג וואוינט אויך אין שעדלעץ און דעריבער איז איהר לייכט געווען אַנצוכאַפּען מאַטושטשיקען ביי דער האַנד און פאַר־דערען ביי איהם געריכטליכע פעראַנטוואָרטליכקייט, מאַטושטשיק האָט זיך צוריקגעצויגען, אין דער לעצטער מינוט אפילו אַבער ער האָט עס געמאַכט עפענטליך און קאַטעגאָריש. דער „גלאָס" אַבער געפינט זיך אין לובלין. פרוי רחל באַרג האָט זיך נישט אַריינגעטירט צוצוציהען גלייכצייטיג צו פעראַנטוואָרטליכקייט אויך דעם היגען פער־שפּרייטער פון שענדליכען בלבול, דער „גלאָס" האָט ביז איצט די זעלבע הכחשה נישט פערעפענט־ליכט. די עלעמענטאַרע פליכט אָפּצורופען אַזאַ בל־בול נאָכדעם ווי די ליגענד איז שוין פאַר אַלעמען קלאָר, האָט דער „גלאָס" ביז איצט נישט דער־פילט און אַ טייל פון דער לובלינער פּוילישער גע־זעלשאַפט גלויבט טאַקע ביז היינט, אַז אַ יודישע לעהרערין רייסט די צלמים פון די שול־ווענט. פרוי רחל באַרג וועט דעריבער גוט טון, אויב זי וועט אויך דעם „גלאָס" צודריקען צו דער וואַנט און דורך געריכטליכע פעראַנטוואָרטליכקייט צווינ־גען איהם אָפּצורופען דעם בלבול.

צופריד־ענשטעל־ענדע עליה פון דייטשע יודען קיין א״י

יט״א-אינטערוויאו מיט ד״ר געאָרג לאַנדויער

בערלין. (יט״א) אויפ׳ן צוריקוועג פון אַמעריקע קיין א״י ווילט איצט אין בערלין דער סעקרעטאַר פון צענטראַל־אַמט פון דער יודישער אַגענץ פאַר דער קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען אין א״י, ד״ר געאָרג לאַנדויער. אין אַנ׳אינטערוויאו מיט׳ן יט״א-פאָרשטעהער האָט ד״ר לאַנדויער זיך אַרויסגעזאָגט מיט גרויס גענוגטהואונג וועגען די רעזולטאַטען פון דער קאָלאָניזאַציע פון דייטשע יודען אין א״י אין לעצטען יאָהר און וועגען דער טעטיגקייט פון די יודישע עולים פון דייטשלאַנד, וועלכע פּאַסען זיך זעהר גוט צו צו דער נייער סביבה און געענדערטע לעבענס-בעדינגונגען.

די דייטשע עולים, ערקלערט ד״ר לאַנדויער, ווייזען אַרויס אַ בעמערקענסווערטע איניציאַטיוו אין דער ענטוויקלונג פון די נייע זידלונגס-מעג־ליכקייטען. די פונאַנדערטיילונג פון די דייטשע עולים אין שטאָט און דאָרף איז גינסטיגער ווי פון יעדער אַנדער עולים-גרופּע. פון 20 טויזענד דייטשע יודען, וואָס האָבען דאָס לעצטע יאָהר עולה געווען קיין א״י, האָבען 8 טויזענד זיך בע־זעצט אין די דערפער און קאָלאָניעס.

צופרידענשטעלענד געהט צו אויך די עליה פון דער יודישער יוגענד פון דייטשלאַנד. מען האָפט, אַז צו פריהלינג וועט די א״י-רעגירונג צום דריטען מאָל ערטיילען אַ בעדייטענדע צאָהל ספּע־ציעלע יוגענד-סערטיפיקאַטען, היות די יודישע אַגענץ גלויבט, אַז ביז דעמאָלט וועט זי האָבען פערענדיגט די בעזידלונגס-אַקציע פון דער יוגענד, וואָס האָט עולה געווען אויפן יסוד פון דער לעצ־טער קוואָטע פון 350 סערטיפיקאַטען.

ד״ר לאַנדויער האָט ערקלערט, אַז ווײַלענ־דיג לעצטענס צוזאַמען מיט ד״ר מאַרטין ראָזענ־בליט אין אַמעריקע, האָבען זיי געהאַט דריי אויפ־גאַבען: א) פעראַנדלען מיטן פערטיילונגס-קאָמי־טעט איבערן אַנטייל פון דייטש-יודישען קאָלאָני־זאַציע=ווערק אין די פאָנדען פון אַמעריקאַנער דרייוו פון לעצטען יאָהר, ב) שליסען אַנ׳אָבמאַך וועגען אַ נייעם דרייוו און ג) בעריכטען דעם אַד־מיניסטראַטיוו-קאָמיטעט פון דער יודישער אַגענץ וועגען פאָרטשריט און רעזולטאַטען פון דייטשען קאָלאָניזאַציע-ווערק אין א״י.

אין רעזולטאַט פון די פעראַנדלונגען מיט׳ן פערטיילונגס-קאָמיטעט איז פאַרן צענטראַל-אַמט פון דייטש-יודישער קאָלאָניזאַציע אין א״י בע־שטימט געוואָרען אַ סומע פון 250 טויזענד דאָ־לאַר. צום דרייוו פון נעכסטען יאָהר איז געקומען צו אַ הסכם, אַז די אַקציע פון „דזשאָינט" זאָל געפיהרט ווערען צוזאַמען מיט׳ן א״י-קאַמפּיין.

צוקונפט פון די דייטשע פליטים

(ענדע פון 4־טע זייט)

איינקלעך וועלען זיין אין אַזאַ לאַגע, ווי עס זענען איצט די יודען אין דייטשלאַנד".

מיר האָבען גערעדט וועגען דער ספּעציפיש־יודישער לאַגע אין די איינצעלנע לענדער. אויף דער פראַגע וויפיל אמת עס איז דאָ אין די קלאַנ־גען, וואָס צוטראָגען זיך פון צייט צו צייט, אַז ביראָ=בידזשאַן איז איינע פון די פּונקטען, צו וועלכע יודען פון דייטשלאַנד ציהען זיך, און וויפיל האָפט עס קען זיין אין די רייד, אַז ביראָ=בידזשאַן זאָל ווערען אַ רעטונגס=אָרט פאַר די יודען פון פּוילען, איז זיין ענטפער געווען:

ביראָ=בידזשאַן

ספּעציעל פאַר די דייטשע יודען? וואָס וועלען זיי דאָרט טון? איך רעד דאָ נישט אין טערמינען פון אַנ׳אָפיציעלער פערעפליכטונג, אָבער איך קען גאַנץ קלאָהר אַרויסברענגען עטליכע פּונקטען. ערשטענס, ביראָ=בידזשאַן איז אַ פּיאָ־נערען=לאַנד, נישטאָ נאָך דאָרט קיין שום לעבען, אַלץ דאַרף מען ערשט בעשאַפען, און די דייטשע יודען זענען צו קולטורעל, צו גרויססטאַטיש, צו־פיל געשעפטס-עלעמענט און פּראָפעסיאָנעלע מענ־שען, אַז זיי זאָלען קענען זיך צופּאַסען צו אַר־בייט אין ווילדעניש. דאַרף מען דען דאָרט לעה־רער, שרייבער, דאָקטוירים, אַדוואָקאַטען? מען דאַרף בלאָטע-רוימער, שטיין-האַקערס, ציגעל-טרעגער, ערד-גראָבער — ניין, נישט פאַר די יודען אין דייטשלאַנד! צווייטענס, דער סאָ־וויעטישער רעזשים. די דייטשע יודען זענען נישט גרייט צו געהן לעבען אונטער אַזאַ סיסטעם, גאָר־נישט גרייט. און דאָס בעציהט זיך שוין אויך אויף פּוילישע יודען. און אַ חוץ דעם וויפיל פּוילישע יודען איז די סאָוויעטען=רעגירונג גרייט אַריינ־צולאָזען? און וואָס וועט זיין, אויב זיי וועלען זיך אַרומזעהן, אַז עס איז נישט פאַר זיי, און וועלען זיך רייסען צו פאָהרען צוריק, ווי דער פאַל איז שוין געווען מיט פיל רוסישע יודען גופא? מ׳האָט דאָך צו טון מיט׳ן סאָוויעטישען רעזשים, נישט מיט פרייע געלעגענהייטען, אייגענער אויסוואַהל, נישט געצוימטע בעוועגליכקייטען!...

יודען וועלען שטראָמען קיין פּאַלעסטינאַ

פּאַלעסטינאַ איז, לויט מאַקדאָנאַלד׳ן, דער ריכטיגסטער ווינקעל פאַר די יודען פון דער וועלט.

— איך קען אַזוי אורטיילען שוין בלויז פון דער אימיגראַציע פון די פליטים — האָט ער אַ זאָג געטון — די טויזענדער דייטשע יודען, וועלכע האָבען זיך פערנומען אַהין, זענען די גליקליכסטע פון אַלע יודישע אויסוואַנדערער פון דייטשלאַנד. זיי האָבען פאַר זיך באַלד געהאַט אַ לאַנד, וואו צו קענען פונאַנדערפיהרען די הענד, צי מיט האַנ־דעל, צי אַפילו מיט איבערברעכען זייער לעבען און ווערען אַרבייטער אין דאָרף, ווי אין שטאָדט.

לויט דעם איצטיגען צושטאַנד פון די יודען איבער דער גאַנצער וועלט, זעהט מאַקדאָנאַלד פאַר אַ גרויסען יודישען וואַנדערונגס-שטראָם קיין פּאַלעסטינאַ און איהרע נאָכבאַר-לענדער אין די קומענדע יאָהרען. ער האַלט, אַז יודען דאַרפען טון אַבסאָלוט אַלץ, כדי צו דערגרייכען אַ שלום מיט דער אַראַבישער וועלט. יודען מוזען קריגען דעם „עבר הירדן". האָט ער געזאָגט. ער האָט זיך אויסגעדריקט אויף אַנ׳אינטערעסאַנטען שטייגער:

— יודען וועלען אַוועק פון די קריסטליכע לענדער: זיי וועלען שטראָמען קיין פּאַלעסטינאַ און אין די לענדער אַרום איהם און וועלען אויפ־שטעלען אויף די פּראָוויסטע פלעצער אַ מאָדערן לעבען; מעגליך, נאָכדעם, אַז דורות שפּעטער וועט די מוסולמענישע וועלט נעהמען רודף׳ען די יודען און זיי וועלען דאַרפען צוריקלויפען צו די קריסט־ליכע לענדער; איז דאָך דאָס דער אייביגער יו־דישער פּראָצעס פון וואַנדעניש. פון אומרוה, פון גלות; דערוויילע אָבער, פאַר די נאָהענטע קומענדע דורות, וועלען יודען וואַנדען זייערע בליקען הויפּט־זעכליך אַהין, צו פּאַלעסטינאַ און איהרע גרע־ניצען... — האָט פערענדיגט מר. מאַקדאָנאַלד.

קלאַנג-סינאָ-טעאַטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאָלג. טעג!
גרויסער דאָפּעלטער שלאַגער-פּראָגראַם!
— I —
„יעקאַטערינאַ די גרויסע"
גרויס מאָנומענטאַל מייסטערווערק מיט
Elżbieta Bergner
אין דער הויפט-ראָלע
— II —
די הערליכע קאָמעדיע
„מיין [illegible]"
מיט LILJAN HARVEY
אין דער הויפט-ראָלע.
דער זאַל איז גוט בעהייצט.

DR. MED. H. LUBICZ
פאַר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראַנקה.
צענעלניאַנאַ 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפּפאַנגס-שטה׳ן 8—10, 12—2, און 5—8 אָווענד.
זונטאָג און יום-טוב פון 9—11 בייטאָג
און יו״ט 1—9. פאַר דאַמען בעזונדערער וואַרטע-זאַ

פון יודישען טעאַטער

די גאַסטראָלען פון רעגינע צוקער

אין די לעצטע וואָכען האָט גאַסטראָלירט אין לובלינער יודישען טעאַטער „ראָזמאַיטאָשטשי" די סובּרעטקע רעגינאַ צוקער.

דער סיסטעם פון גאַסטראָלירען האָט זיך, ווייזט אויס, אַזוי ווייט איינגעגעבערט אין יודי־שען טעאַטער, אַז עס איז שוין באַלד נישט מעג־ליך זיך פאָרצושטעלען אַ סעזאָן אַהן גאַסטראָלערען. גראָד בעשטעהט די טרופּע אין „ראָזמאַי־טאָשטשי" אין היינטיגען סעזאָן, פון סאַמע אויס־געצייכענטע אַקטיאָרען. ס׳רוב פון זיי פּאַסט נישט איבערצוגעהן צו זייך גאַסטראָלערען, ווי עס זענען אַנ־דערע אַקטיאָרען און דאָך זעהען מיר, מוז די טרופּע אָנקומען, צו ספּעציעלע גאַסטראָלערען, כדי צו ראַטעווען די סיטואַציע...

עס וואָלט כדאי געווען זיך צו פערטיעפען אויסצוגעפינען די סיבות פון אַזאַ אומנאַטירליכע לאַגע אינ׳ם יודישען טעאַטער. יאָ, מיר האַלטען דאָס פאַר אַנ׳אומנאַטירלאַלען און נישט געזונדען סיסטעם.

איז אָבער אַ פאַקט, אַז אַזוי איז עס און אין טערמינען דאַרף מען זיך רעכענען. ווי דער שטייגער איז, איז אָפּהענגיג דער כאַראַקטער פון טעאַטער פון די אַלע גאַסטראָלען. אָפּערעטע, דראַמע, מעלאָ־דראַמע. דאָס זענען אַלץ אַזעלכע טעאַטראַלע פאַר־מען, וואָס קומען אין היגען יודישען טעאַטער צום אויסדרוק דורכ׳ן גאַסטראָלירענדען אַקטיאָר.

אין די לעצטע וואָכען האָט גאַסטראָלירט רעגינאַ צוקער, האָט די לייכטע אָפּערעטע פער־נומען דעם טעאַטער. קיין נייעס האָט צוקער נישט אַריינגעבראַכט אין היגען יודישען טעאַטער־לעבען. זי האָט באַלמאָל אויפגעפיהרט איהר אַלטען רעפּער־טואַר, אין וועלכען זי צייכענט זיך שטענדיג אויס.

די איינציגע נייע אָפּערעטע, וואָס זי האָט אויפגעפיהרט, די „קאָמעדיאַנטקע", געהערט צו די שוואַכסטע פּיעסען פון איהר רעפּער־טואַר. נישטאָ דאָרט קיין ראָל, וואָס זאָל זיין פערמאָסטען פאַר איהר אַרטיסטישען טעמפּעראַמענט. דאָס זעלבע איז אויך מיט די אַנדערע ראָלען, אין וועלכע קיינער פון די אַקטיאָרען האָט זיך נישט געקאָנט אויסצייכענען. די פּיעסע איז שוואַך פון אַלע זייטען.

אַנדערש איז אָבער געווען מיט די שוין [illegible] געשפּילטע פּיעסען, ווי „דאָס חנ׳דעל", די „אַמעריקאַנער רביצין", „איציקעל שייגעץ".

אין די דאָזיגע פּיעסען האָט זיך צוקער ווידער־אַמאָל בעוויזען אין איהר פולען גלאַנץ. דאָס זע־נען אַלץ ראָלען צוגעפּאַסט צו איהר סובּרעטישען טאַלאַנט. רעגינאַ צוקער פערמאָגט אַ זעלטענע אויס־דריקליכקייט. איהרס אַ וויץ געהט קיינמאָל נישט פערלוירען, דער נישטיגסטער וויץ ווערט ביי איהר אַרויסגעבראַכט אויף אַזאַ אופן, אַז ער רופט אויך אַרויס געלעכטער.

מיט איהר בעזינצטער געזאַנגס־שטימע, זינגט זי פונדעסטוועגען אַזוי אַ לידעל און קופּלעט מיט אַזאַ פיינגעפיהל און טעמפּעראַמענט, אַז עס ווערט אַ שלאַגער. זי פערמאָגט אַנ׳אויס־געצייכענטע דיקציע און מימיק. אין דעם אַלעם שטעקט דער סוד פון איהר ערפאָלג.

עס וואָלט געווען נישט געהעריג צו [illegible] אונ־בעמערקט מאַנכע פון די מיטווירקענדע אַקטיאָרען. אין איינציגע ראָלען האָבען מיר בעוואונדערט מאַקס באַושיקן. ער האָט למשל, געגעבען אַ מאַסקע אין אַ ראָל אין דער פּיעסע „איציקל שייגעץ", פעריידיגט ער אַ בראַוואָ.

פּאַני ריבינאַ איז פּשוט אַ געווינס פאַר דער אָפּערעטע. זי איז דאָך איצט אין יודישען טעאַטער אין פּוילען כמעט די איינציגע זינגערין, וועלכע פערמאָגט אַזאַ שטאַרקע שטימע און וואָס אימפּאָנירט אַזוי שעהן אויסערליך. אַ האַרציגער, פיינפיהלענדער זינגער איז דאָך אויך מרדכי הילס־בערג. אין די אַלע געשפּילטע אָפּערעטען האָט דאָך הילסבערג פערדינטע־הייט אויסגענומען מיט זיין זינגען. ריזעל ליבראַוווסקא און לעמבערגער דאַרף מען אויך דערמאָהנען צום גוטען.

זענען טאַקע די אַלע פּיעסען מיט רעגינאַ צוקער בראָש, זעהר פיין געשפּילט געוואָרען.

טעאַטער מענש

נייער פאָלקסבלאַט
דאָס לאָדזער לעבן
נייער פאָלקסבלאַט

דאָנערשטאָג 24 כ שבט תרצ"ה
יאַנואַר
7.30 זון-אויפגאַנג
4.06 זון-אונטערגאַנג

די עוולות פון די יודישע האַנדווערקער אין לאָדזער האַנדוו.-קאַמער ווערן אויסגעבעסערט

ס'וועט צוריק צוגענומען ווערן יודישע בעאַמטע. — יודען וועלען בעקומען אַ פערטרעטער איז פערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערן. — יודישע ראַטמענער צוריק צוגעטרעטען צו אַ געמיינזאַמער אַרבייט

דעלעגאַציע פון פערבאַנד פון די האַנדווערקער-קאַמערן אין לאָדז

אלס פועל-יוצא פון אַנ'אינטערווענץ פון פאַרשטעהער פון דער לאָדזער האַנדווערקער-עקספּאָזיטור אין די פערזאָנען פון פרעזעס אַדוו. י. ווייצמאַן, פערוו.-מיטגליד איז דער קאַמער ה' י. פיאַלקאַ, ראַטמענער האַנעמאַן און שיינפעלד, וועגען די לעצטע געשעהענישען אין דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער איז עהערנעכטען געקומען קיין לאָדז אַ דעלעגאַציע פון פערבאַנד פון די האַנדוו.-קאַמערן אין וואַרשע, וואָס איז בעשטאַנען פון פרעזעס פון פערבאַנד ה' סנאָפּטשינסקי, וו.-פרעזעס ה' ישראל גלאַצער און דירעקטאָר שיקאָרסקי, כדי גענוי אויסצופאָרשען און סאַנירען די געשאַפענע לאַגע.

די דעלעגאַציע פון וואַרשאַ האָט אָפּגעהאַלטען אַ געמיינזאַמע קאָנפערענץ מיט אַלע קריסטליכע און יודישע ראַטמענער אין דער האַנדוו.-קאַמער, וועלכע האָט געדויערט פון 1 בייטאָג ביז 6 אָוונט אָהן איבעררייס.

דער פערוו.-מיטגליד ה' פיאַלקאַ האָט אַרויסגערוקט די יודישע פאָסטולאַטען, וועלכע זיינען בעשטאַנען אין דערהאַלטען דעם ביזאַיצמי-גען בעשטאַנד אין דער קאַמער און אויפמערקזאַם געמאַכט דערויף, אַז די לעצטע האַנדלונג פון דער מעהרהייט אין דער האַנדווערקער-קאַמער איז געווען נישט רעכטליך און נישט טאַקטיש, ווייל די רעציזיע פון אָפּזאָגען די יודישע בעאַמטע אין דער האַנדוו.-קאַמער איז פאַרגעקומען אָהן וויסען פון יודישען פערוו.-מיטגליד. ה' פיאַלקאַ האָט דעריבער פערלאַנגט, אַז די דעלעגאַציע פון וואַרשאַ זאָל אָנערקענען די בערעכטע שטעלונג פון די יודישע האַנדווערקער אין דער האַנדווערקער-קאַמער.

ראַטמאַן האַנעמאַן האָט בעריהרט די פראַגע פון יודישען מאַנדאַט, וועלכען די יודען האָבען געזאָלט בעקומען אין פערבאַנד פון די האַנדוו.-קאַמערן אין וואַרשאַ. נאָך אַ לעבהאַפטע דיסקוסיע, אין וועלכען ס'האָבען אָנטיילגענומען די דעלעגאַציע פון וואַרשאַ, די נישט יודישע ראַטמענער און די יודישע ראַטמענער אינזש. האַרט-גלאַס, שיינפעלד און קאַלסקי, האָט דער פרעזעס פון דער האַנדוו.-קאַמער ה' סט. קאָפּטשינסקי זיך מודה געווען, אַז זיי האָבען צו איילינג ערלעדיגט דעם ענין פון די יודישע בעאַמטע און פייערליך דערקלערט פאַר די פערזאַמלטע, אַז אין דער צוקונפט וועלען קיין שום עניינים נישט דערלעדיגט ווערען אין דער קאַמער אָהן אַ פערשטענדיגונג פון דעם יודישען פאַרשטעהער אין דער פער-וואַלטונג און זיי וועלען זאָרגען פאַר דעם יודי-שען בעל-מלאכה אַזוי ווי פאַרן נישט יודישען אָהן אונטערשיד. דערביי האָט די פערוואַל-טונג פון דער קאַמער פערזיכערט צו בעזעצען אַנ'אָנגעזעהענעם רעפעראַט אין דער קאַמער דורך אַ יודישען בעאַמטען. ווער דער בעאַמטער זאָל זיין וועט בעשטימען די פערוואַלטונג מיט דער איינשטימונג פון דעם צוקונפטיגען דירעקטאָר פון דער קאַמער, וועלכער זאָל אין נאָהענטסטען אָנ-גאַזשירט ווערען.

וואָס אָנבעלאַנגט דעם מאַנדאַט אין וואַרשאַ האָט די פערוואַלטונג אַרויסגעוויזען איהר גרייט-קייט נאָכצוקומען די יודישע פאַרשטעהער אין זייער פערלאַנג און ס'איז בעשלאָסען געוואָרען, צוליב דעם, וואָס די ביזאַיצטיגע ראַטמענער זענען שוין בעשטעטיגט געוואָרען דורכ'ן מיניסטעריום מוז פאָרמעל די פראַגע נאָכאַמאָל אָפּראָבירט ווע-רען דורך אַ פלענאַר-זיצונג פון דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער, וואָס דאַרף ערשט שפּעטער בעשטעטיגט ווערען דורכ'ן מיניסטעריום.

די פראַקציע פון יודישע ראַטמענער אין דער האַנדווערקער-קאַמער האָבען די ערקלערונגען פון דער דעלעגאַציע פון וואַרשאַ און פרעזעס קאָפּטשינסקי גענומען צו קענטניש און אויף דעם סמך בעשלאָסען צוריק צוצוטרעטען צו אַ מיטאַר-בייט אין דער לאָדזער האַנדווערקער-קאַמער.

נעכטען 8 אָוונט איז פאָרגעקומען אַ זי-צונג פון דער פערוואַלטונג אין דער קאַמער, אין וועלכער ס'האָט שוין אָנטיילגענומען דער יודישער פערוואַלטונגס-מיטגליד ה' פיאַלקאַ.

דרייסטער איינבּרוך אין באַנק-הויז פון העראַנים שיף

די גנבים האָבען צוגערויבט 11 טויזענד זלאָטים

(א) נעכטען פרימאָגס האָט די אויספאָרשונגס מאַכט בעקומען אַ ידיעה וועגען אַ דרייסטען קאַסע-איינברוך אין באַנק-הויז פון העראַנים שיף אויף פּיעטריקאָווער 78.

דער איינברוך איז אויסגעפיהרט געוואָרען אויף אַ זעהר דרייסטען אופן.

די דירעקציע פון באַנק-הויז האָט אָנגאַזשירט אַ ספּעציעלען נאַכט-וועכטער סטאַניסלאַוו מיכאַלאַק צו היטען דעם לאָקאַל. מיכאַלאַק איז שטענדיג גע-שטאַנען אַ גאַנצע נאַכט אין טויער און געפּאַסט די פערשפּעטיגטע איינוואוינער.

אַרום 1 זייגער ביינאַכט האָט אָנגעקלו-גען עמיץ אַ פּערזאָן, מיכאַלאַק האָט געעפענט דאָס טויער, אין וועלכען ס'האָבען זיך אַריינגע-ריסען 3 מענשען. זיי האָבען געבונדען דעם וועכ-טער, פערשטאָפּט איהם דאָס מויל, כדי ער זאָל נישט קענען מאַכען קיין טומעל. דאַן האָבען זיי אונטער דער דראָהונג פון אַ רעוואָלווער צוגענו-מען ביים וועכטער די שליסלען פון דער הינטער-טיר, וועלכע האָט געפיהרט אין באַנק-הויז פון העראַנים שיף.

צוויי פון די אָנפאַלער זענען אַריין אין דער באַנק און איינער איז געבליבען אין טויער היטען דעם געבונדענעם וועכטער. די רויבער האָבען גע-אַרבייט אין דער באַנק 2 און אַ האַלבע שעה און זענען אַוועק. מיכאַלאַק'ן האָט זיך איינגעגעבען אַרויסצובעקומען דאָס טיכעל פון מויל און צו מאַ-כען אַ געוואַלד, ס'זענען זיך צונויפגעלאָפען די שכנים, וועלכע האָבען אַלאַרמירט די פּאָליציי.

ס'איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז די גנבים האָבען אויפגעבראַכען די קאַסע און אַרויסגענומען פון דאָרט 11 טויזענד זלאָטעס אין פרעמדער וואַלוטע.

די צווייטע נייע קאַסע, אין וועלכער ס'האָט זיך געפונען 100 טויזענד זלאָטעס האָט זיך די גנבים נישט איינגעגעבען צו עפענען. די פּאָליציי האָט אָנגענומען אַנ'ענערגישע אַקציע צו כאַפּען די דרייסטע קאַסע-ברעכער.

רויב-אָנפאַל אויף אַנ'אינקאַסענט

די אָנפאַלער פערמשפּט אויף 5 יאָהר תפיסה יעדער

(א) נעכטען זענען אויף דער בעשולדיגונגס-באַנק געזעסען 3 אויסערגעוועהנליכע פערברעכער, וועלכע זענען בעשולדיגט געוואָרען אין אַ רויב-אָנפאַל. דאָס זענען געווען דער 22-יעהריגער וולאַדיסלאַוו מאַרטשאַק, 24-יעהריגער מאַריאַן זביטשאַק און 21-יעהריגער ישעיה וולאַדיסלאַוו-סקי. זיי האָבען אויסגעפיהרט דעם אָנפאַל נישט אויס נויט, זיי זענען אויך נישט קיין פּראָפעסיאָ-נעלע פערברעכער, נאָר זיי האָבען מיטאַמאָל גע-וואָלט בעקומען אַ גרויסע סומע געלד, כדי ראַדי-קאַל צו ענדערען זייער לאַגע.

אַלע 3 זענען געווען בעשעפטיגט, האָבען פערדינט און ביזאַיצט נישט געווען בעשטראָפט.

דעם 30 אויגוסט 1934 אין אָוונט, ווען דער אינקאַסענט פון דער פירמע טעאָדאָר שטיי-בערט — ערווין בעכנער איז אַריינגעגאַנגען אין טויער אויף קאָפּערניקאַ 25, האָט ער פּלוצלינג בעקומען אַ קלאַפּ מיט אַ זעקעל זאַמד, ער איז אומגעפאַלען אַ צוטומעלטער, דער פערשוין וועל-כער האָט געגעבען אַ קלאַפּ בעכנערן, האָט ביי איהם אַרויסגעכאַפּט די טעקע מיט געלד און ענט-לאָפען מיט דער זשעראָמסקיעגאָ גאַס ביז ליפּאָווע.

בעכנער איז שנעל געקומען צו זיך האָט גע-מאַכט אַ געוואַלד און אָנגעהויבען נאָכצויאָגען דעם רויבער. וועלכער האָט געפרובט אוועקוואַרפען די טעקע מיט געלד. בעלד האָט מען איהם פערהאַל-טען.

דער פערהאַלטענער איז געווען וולאַדיסלאַוו מאַרטשאַק, אַ פוהרמאַן פון דער עקספּעדיציע-פירמע מאַרטשאַק. אין דער טעקע האָט זיך גע-פונען 6985 זלאָטים, וועלכע דער אינקאַסענט האָט אינגאַנצען צוריקבעקומען. אין דער פּאָליציי האָט מאַרטשאַק ערקלעהרט, אַז אינ'ם אָנפאַל האָבען אויך אָנטיילגענומען מאַריאַן זביטשאַק און ישעיה וולאַדיסלאַווסקי.

מאַרטשאַק האָט ערקלעהרט, אַז וולאַדיסלאַוו-סקי איז אַנ'עקספּעדיענט אין דערזעלבער פירמע, וואו ער אַרבייט און ער האָט דאָס אָנגעוויזען אויף דעם אינקאַסענט בעכנער, וועלכער האָט שטענדיג ביי זיך אַ סך געלד, זיי זענען זיך דע-ריבער צונויפגעקומען אין דרייען און בעשלאָסען אויסצופיהרען דעם אָנפאַל. כדי דעם בעפאַלענעם זאָל נישט געשעהען קיין גרויסע קולה האָבען זיי בעשלאָסען נישט צו בענוצען קיין געוועהר און נישט קיין מעסערס נאָר זעקלעך זאַמד, וועלכעס קען נאָר בערוישען.

וולאַדיסלאַווסקי האָט פון דער סומע געזאָלט בעקומען נאָר 1000 זלאָטים צו פאָהרען קיין פּאַ-לעסטינא, מיט דעם איבריגען געלד האָבען זיך געזאָלט צוטיילען מאַרטשאַק און זביטשאַק.

נעכטען איז פאָרגעקומען דער דאָזיגער פּראָ-צעס. מאַרטשאַק און זביטשאַק האָבען זיך מודה געווען און האָבען געגעבען דיזעלבע ערקלערונגען וואָס אין דער פּאָליציי. וולאַדיסלאַווסקי האָט ער-קלערט, אַז ער האָט נישט גענומען קיין דירעקטען אָנטייל אין דעם אָנפאַל, נאָר בלויז געמאַכט דעם פּלאַן. דערפאַר האָט ער געזאָלט בעקומען 1000 זלאָטים אויף אַרויסצופאָהרען קיין פּאַלעסטינא.

דאָס געריכט האָט פערמשפּט יעדען פון די אָנגעקלאַגטע אויף 5 יאָהר תפיסה.

רעפּרעזענטאַנץ-טעאַטער „ראַזמאַיטאָשטשי" ציגעל-גאַס 27 טעל. 212-25
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.
היינט געזעגנונגס-פאָרשטעלונג פון דער אָפּערעטע!
מיט'ן אָנטייל פון דער בעליבטער זינגענדיגער, שפּרינ-גענדיגער, טאַנצענדיגער קאָסקאַדנע סובּרעטע
רעגינאַ צוקער
קאַרל צימבאַליסט'ס לעצטע אויפפיהרונג
דאָס לעצטע — דאָס בעסטע!
נאָט און געדענקט: זאָלען יודען הנאה האָבען!
היינט, דאָנערשטאָג, 9.30 אָוונט פּאָזיטיוו צום לעצטען מאָל!
גרויסע הנחה-פאָרשט.
אַלע בילעטען אין פּאַרטער 1 זל.
קליין און גרויס — טאַטעס און מאַמעס, מענער און פרויען — חתנים און כלות, אַלע קומען זעהען רעגינאַ צוקער.
רעגינאַ צוקער'ס 3 שלאַגער-פּיעסען פאַר 1 בילעט!
1) דאָס הונ'דל 2) די קאָמעדיאַנטקע
3) איציק'ל שאַלטיק
אין אַלע פּיעסען שפּילט רעגינאַ צוקער די הויפּט-ראָלען.

צוגאַב-פּאָבאָר

(2) דינסטאָג, ד. 29 יאַנואַר ה. י. וועט זיין טעטיג אַ צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פּ.ק.או. לאָדז שטאָט 1, פּיעטריקאָווער 165. עס דאַרפען זיך שטעלען פּאָבאָראָווע פון יאָהרגאַנג 1913 און על-טערע, וועלכע האָבען נאָך נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפ'ן שטח פון 1, 9, 8, 5, 3, 2 קאָמיסאַריאַטען.

דעם 29. יאַנואַר ה. י. וועט אויך זיין טעטיג אַ צוגאַב-פּאָבאָר-קאָמיסיע פאַר פּ.ק.או. לאָדז 2, פּיעט-ריקאָווער 165. עס דאַרפען זיך אַהין שטעלען די פּאָבאָראָווצעס פון יאָהר 1913 און עלטערע, וועל-כע האָבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט וואָס וואוינען אויפ'ן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7, 6, 4, 1 קאָמיסאַריאַטען און האָבען בעקומען נאָ-מענטליכע אויפפאָדערונגען פון שטאָט-סטאַראָס-טווע.

ביז ווען דאַרפען אָפּגעגעבען ווערען די זעזאָניעס

וועגען אומזאַץ און הכנסה-שטייער

(אג) אין הסכם מיט דער נייער שטייער אָרדינאַציע לויטעט דעם 1-טען מערץ אַז דער טערמין פון אָפּגעבען זעזאָניעס וועגען אומזאַץ און הכנסה-שטייער.

לויט די אַלטע פאָרשריפטען איז דאָס פערטיג מאַכען דעם בילאַנס פּראָגנאָסטיצעהען געווען אויף 4 חדשים, איצט דאַגעגען, איז דער דאָזיגער טערמין רעדוצירט געוואָרען צו צוויי חדשים, און דאָס האַלט נישט אויס די קלענסטע קריטיק, ווייל די אונטערנעהמונגען און בעזונדערס די גרעסערע אונטערנעמונגען, קענען נישט אין אַזאַ קורצע צייט פערטיג מאַכען דעם בילאַנס.

אין שייכות דערמיט האָבען איינציגע היגע אינדוסטריע אָרגאַניזאַציעס זיך געווענדעט צום פינאַנץ-מיניסטעריום מיט דער ביטע צו פערלענ-גערען דעם טערמין פאַר די אונטערנעהמונגען, וואָס פיהרען ריכטיגע האַנדעלס-ביכער פון 1-טען מערץ ביז צום 1-טען יוני.

היינט — אַ זיצונג פון שטאָטראַט

היינט 7 אַ זייגער אין אָוונט קומט פאָר אַ זיצונג פון לאָדזער שטאָט-ראַט, צוליב וואָס די וואַהלען צו דער שטאָט-פערוואַלטונג זענען נאָך נישט בעשטעטיגט געוואָרען און אויך נישט אָפּגע-וואָרפען בעוואָרען איז די זיצונג צונויפגערופען געוואָרען דורך דעם רעגירונגס-קאָמיסאַר.

אויף דער זיצונג וועלען געוועהלט ווערען עטליכע קאָמיסיעס פון שטאָט-ראַט, ס'וועלען בע-טראַכט ווערען די רעגולאַמינס פון די פלענאַר-זיצונגען און רעוויזיר-קאָמיסיע און ס'וועט פונאַנ-דערגעטיילט ווערען דער נייער בודזשעט.

אין דער זיצונג וועלען אויך אָנטיילנעהמען די 4 ענדעקישע ראַטמענער, וועלכע זענען אָנגע-קלאַגט אין דעם גרויסען ענדעקישען פּראָצעס און ערוואַרטען מאָרגען דעם אורטייל.

אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט-דיזשורען

היינט, ביינאַכט, דיזשורירען פאָלגענדע אַפּטייקען: י. קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעיסקאַ 15), ס. טראָווקאָווסקי (בזשעזשינער 56), מ. ראָזענבלום (שרודמיעיסקאַ 21), מ. באַרטאָשעווסקי (פּיעטרקאָווער 95), ה. סקוואַרטשינסקי (קאָנטנאַ 54), ל. טשינסקי (ראָ-קאָטשינער 53).

געטריקענטע בלעטער אַנשטאָט טיי

פערהאַלטען „אַנ'אַגענט" פון זיסע זאַכען

(א) אין דער שטאָט האָט זיך לעצטענס בעוויזען אַנ'„אַגענט" פון טיי און קאַקאַאָ. ער האָט פערקויפט זעלטענע „מציאות", און אַרויס-געשטעלט האָט זיך, אַז אין די שאַכטלען האָט זיך געפונען אַנשטאָט טיי — געטריקענטע בלעטער און אַנשטאָט קאַקאַאָ — צוריבענע ציגעל און ליים.

נעכטען איז דער „אַגענט" פערהאַלטען געוואָרען, ער איז אַ געוויסער אַדאַם קאַלעק.

שווערע שטראָפן אויף פאַבריקאַנטען

פאַר נישט אויספיהרען דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך

(א) פאַר נישט אויספיהרען דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך מיט די אַרבייטער איז דער בעזיצער פון דער שפּינערײַ וואָלטשאַנסקאַ 265, עדוואַרד ווײַס פאַר'משפט געוואָרען מיט 3000 זל. שטראָף.

דער אינהאַבער פון דער וועבערײַ אויף יאַקובאַ 14, הערש מאַלינאָווסקי, איז פאַר'משפט געוואָרען אויף 500 זל. שטראָף און 2 חדשים אַרעסט.

וואָס פאַרא יודישע אינסטיטוציעס

וועלען בעקומען סובסידיעס אין היינטיגען יאָהר

אין בודזשעט אויפ'ן יאָהר 1935-36 איז געגען צווישען פיל נישט-יודישע אינסטיטוציעס אָפּגעשטעלט געוואָרען סובסידיעס פאַר פאָלגענדע יודישע וואָלטעטיגקייטס-פאַראיינען:

זויגלינגס-היים ביי „טאָז" — 4400 זלאָטעס, „ליגת-הצדק" — 2500 זל. יודישער פרויען-שוץ פעראיין — 1000 זל., „אהדוואָראָווסקאַ", ביקור-חולים — 500 זל. און „טאָז" — 500 זל. דאָס איז אַלץ.

נישט עהרליכער אינקאַסענט

בעשטראָפט געוואָרען אויף אַ יאָהר טורמע

(א) אין דער פירמע אהרן קעסטענבערג האָט געאַרבייט אַלס אינקאַסענט דער 27-יאָהריגער הענריק געלבאַרד.

דעם 2. דעצעמבער האָט קעסטענבערג אַרויס-געשיקט געלבאַרד'ן צו קליענטען איינצוקאַסירען רעכנונגען. געלבאַרד האָט איינקאַסירט אַנ'ערך 1000 זל. און מיט דער גאַנצער סומע אַנטלאָפען. ער איז געכאַפּט געוואָרען דורך דער פּאָליציי און געבראַכט אין דער נישט-עהרליכער אינקאַסענט פאַר-משפט געוואָרען אויף 1 יאָהר טורמע.

די שלעסער-מאַנופאַקטור אין אוזאָרקאָוו

וועט אָנהויבען צו אַרבייטען דעם 4-טען פעברואַר

(א) צווישען דעם פּאַכטער פון דער פאַבריק פון דער שלעסערישער מאַנופאַקטור אין אָזאָרקאָוו און דעם סינדיק פון דער באַנקראָט-מאַסע, איז געקומען צו אַ פערשטענדיגונג. דער פּאַכטער וועט צאָהלען 320 טויזענד זל. אַ יאָהר פּאַכט-געלד, אַנשטאָט די 360 טויזענד זל. ווי דער סינדיק האָט פערלאַנגט.

אין צוזאַמענהאַנג דערמיט וועלען די פאַבריקען אָנהויבען צו אַרבייטען און ס'וועלען בעקומען אַרבייט 2800 אַרבייטער.

פּאָליטישער פּראָצעס

(א) געכטען איז אין קרייז-געריכט פאָרגעקומען דער פּראָצעס געגען ליזער מאַליק, וועלכער איז בעשולדיגט געוואָרען אין פערשפּרייטען קאָמוניסטישע אויפרופען. ער איז פאַר'משפט געוואָרען אויף אַ יאָהר טורמע.

וואַרפט נישט קיין אייער-שאָלעכץ אין פייער!

יודיש מיידעל בלינד געוואָרען

(א) אין דער קוך, וואָלטשאַנסקאַ 37, האָט די 20-יאָהריגע שרה אָלעקסאָוויטש אַרייַנגעוואָרפען שאָלעכץ פון אייער אין אויווען אַריין. אַ שפּליטער פון שאָלעכץ איז איהר אַריין אין אַן אויג פון וואָס זי איז בלינד געוואָרען.

די פאַגאָטאָוויטש האָט זי אָפּגעפיהרט אין אַן אויגען-קליניק, וואו ס'וועט איהר געמאַכט ווערען אַן אָפּעראַציע

שוין איינמאָל אַנ'עקספּעדיטאָר!

(א) אשר פערוואַסער (ציגעל-גאַס 29) האָט געמעלדעט דער פּאָליציי אַז ער האָט איבערגעגעבען הערשן פּיאַנטקאָווסקין פון זד. וואָליא (סטענשיצקאַ גאַס 28) אַ באַלען קיילעטען אין דער ווערט פון 160 זלאָטעס, צו עקספּעדירען, דער לעצטער אָבער האָט די קיילעטען פערקויפט און ס'געלד צוגענומען פאַר זיך.

געגען פּיאַנטקאָווסקין ווערט פערפיהרט אַן אויספאָרשונג.

Dr.
Wołkowyski
האָט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאַס 11, טעל. 238-02
נעמהט אָן אין הויט- און ווענערישע
קראַנקהייטען. מענער-שוואַכע
נעמט אָן פון 8–11 בייטאָג און פון 4–9 אָוונד

300.000 זל.
האָבען געוואונען ביי אונז לאָדזער שפּילער ביי דער 31-טער מלוכה-לאָטעריע!
מיר עמפּפעהלען אונזערע גליקליכע לאָסען צו-דער I-טער קלאַס פון דער 32-טער לאָטעריע!
נ. יאַטקאַ
פּיעטריקאָווער 22
פּיעטריקאָווער 66
נאַוואָמיעסקאַ 1

פולשטענדיגער שטילשטאַנד אויפ'ן מאַרק פון באַוועלנע סחורות

ואָס נישט קוקענדיג דערויף, וואָס מיר האַלטען ביים סוף יאַנואַר, האָט זיך בּיז איצט דער זומער-סעזאָן אויף באַוועלנע סחורות נאָך נישט אָנגעהויבען. הגם, לויט דער מיינונג פון די פּעהאַינטערעסירטע קרייזען, האָט צום סוף יאַנואַר שוין לאַנג נישט געהערשט אַזאַ שטילשטאַנד ווי איצט, האָפען אָבער די פאַבריקאַנטען ווי אויך די גרויסע הורטאָווניקעס, אַז שוין אָנהויב פעברואַר וועט זיך אָנהויבען אַ גרויסע אויפלעבונג אין דעם גאַנצען אינדוסטריע-צווייג. ווייל מען מוז נעהמען אין אַכט, אַז די פּראָווינציאַלע ווי אויך היגע סוחרים האָבען פאַריאָהרען געמאַכט זעהר קליינע קניות אויף זומער-סחורות און זיי האָבען דעריבער קיין שום זאַפּאַסען אויף לאַגער און ווילענדיג נישט ווילענדיג, וועלען זיי זיך מוזען פערזאָרגען מיט סחורות.

די לאָדזער פאַבריקאַנטען האַלטען זעהר פאָרזיכטיג, אויף לאַגער קען זיך איצט קיין איין פאַבריקאַנט נישט ערלויבען צו אַרבייטען, ווילען זיי זיך פריהער אָריענטירען ווי אַזוי דער זומער-סעזאָן וועט אויסזעהען. עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אַז דאָס איבערגערעכענטע צונויפפאַלען די פּראָדוקציע צום עווענטועלען געברויך וועט האָבען אַ גוטע השפּעה אויף דער אַלגעמיינער לאַגע. ווי עס איז פאָראויסצוזעהען, וועלען די פּרייזען פון די סחורות זיין דיזעלבע ווי פאַריאָהרען און צוליב דעם, וואָס די צאָהל-פעהיגקייט פון די סוחרים איז נישט קיין שלעכטע דאַרף מען ערוואַרטען, אַז די פאַבריקאַנטען וועלען נישט אָנווענדען קיין צו פאָרזיכטיגע פּאָליטיק ביים ערטיילען וועקסעל-קרעדיטען, וואָס וועט נאָר גורם זיין צו פערגרעסערען די אומזאַצען. וואָס שייך דער פּראָדוקציע-פערטיגען איצט די פאַבריקאַנטען אויס די אַרטיקלען, וואָס געהען אַ גאַנץ יאָהר, דאַגעגען די אַרטיקלען, וואָס ווערען אין לאָדז גערופען „זאָרע-וואַסער"-אַרטיקלען, ד. ה. סחורות אויסשליסליך זומערדיגע, האָט מען בכלל נאָך נישט אָנגעהויבען צו פּראָדוצירען.

די יורשים קאַרפּ האָבען פערשפּילט דעם פּראָצעס

וועגען דער צוואה פון מאיר קאַרפּ

ווי בעקאַנט האָט דער פערשטאָרבענער מאיר קאַרפּ פאַר'ן טויט אָפּגעשריבען אין זיין צוואה אַ העלפט הויז אויף פּאָמאָרסקאַ 19 פאַר דער יודישער קהלה אין לאָדז. די קהלה האָט בעשלאָסען אָנצונעהמען די ירושה און האָט איבערגענומען דאָס האַלבע הויז. די יורשים פון פערשטאָרבענעם זענען אָבער דערמיט נישט געבליבען צופרידען און האָבען אָנגעקלאָגט די צוואה אין געריכט מיט'ן מאָטיוו, אַז מאיר קאַרפּ איז ביים שרייבען די צוואה געווען נישט ביים געזונדען פערשטאַנד.

דער פּראָצעס ציהט זיך שוין אַ יאָהר לאַנגע צייט און נעהרעכטען האָט דאָס קרייז-געריכט אַרויסגעטראָגען אַנ'אורטייל, לויט וועלכען די טענות פון די יורשים קאַרפּ ווערען אָפּגעוואָרפען און די צוואה בלייבט אין קראַפט.

קאָנפליקט אין דער טריקאָטאַזש-אינדוסטריע

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן שליסען אַ נייעם קאָלעקטיוו-אָפּמאַך

(א) אין אַרבייטס-אינספּעקטאַראַט איז נעכטען פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ וועגען שליסען אַ קאָלעקטיווען אָפּמאַך, אויפן זומער-סעזאָן אין דער טריקאָטאַזש-אינדוסטריע.

אין דער קאָנפערענץ האָבען אָנטיילגענומען פאָרשטייער פון 3 פאַבריקאַנטען-פעראיינען און פון די אַרבייטער. די אַרבייטער האָבען פאָרגעלייגט צו שליסען דעם קאָלעקטיווען אָפּמאַך אויף דיזעלבע יסודות וואָס פאָריאָהרען. דאָס הייסט אַז פאַר אַ קילאָ פּראָדוקציע זאָל מען צאָהלען 31 גראָשען. די גרויסע פאַבריקאַנטען האָבען נאָר געוואָלט צאָהלען 30 גראָשען, די מיטעלע און קליינע פאַבריקאַנטען האָבען נאָר געוואָלט צאָהלען 24 גראָשען.

צוליב דעם איז צו קיין פערשטענדיגונג נישט געקומען און די אַרבייטער האָבען פערלאָזען די קאָנפערענץ.

די דריטע זיצונג פון פּאַביאַניצער שטאָט-ראַט

האָט זיך געענדיגט מיט גאָרנישט

פּאַביאַניץ, (טעלעפאָניש).

(א) עהערנעכטען איז אין זאַל פון קינאָ „נאַרוטשי" פאָרגעקומען די דריטע זיצונג פון שטאָט-ראַט, די ב.ב.-פראַקציע האָט אַרויסגעשטעלט די קאַנדידאַטור פון פּרעזידענט דעם ה' לאַפּאַטאַ, די צווייטע שטאָט-ראַט-פראַקציע ווי די סאָציאַליסטישע איז ענדעקעס האָבען אָפּגעגעבען ווייסע קאַרטלעך און זיי נעהמען נישט קיין אָנטייל אין די וואַהלען.

דער רעזולטאַט איז געווען, אַז ביי דער ערשטער אָפּשטימונג האָט לאַפּאַטאַ בעקומען 19 שטימען ביי 10 אָפּגעהאַלטענע און 11 ווייסע קאַרטלעך.

ביי דער צווייטער אָפּשטימונג האָט לאַפּאַטאַ בעקומען 18 שטימען געגען 11 און 11 אָפּגעהאַלטענע, ביי דער דריטער אָפּשטימונג האָט דער זעלבער קאַנדידאַט בעקומען 20 שטימען און היות ווי די מעהרהייט איז 21 שטימען איז די קאַנדידאַטור אַוועקגעפאַלען.

דאָס זעלבע איז געווען מיט די וויצע-פּרעזידענטען.

אויפ'ן פאָרשלאַג פון דער יודישער פראַקציע איז די זיצונג אין געשלאָסען געוואָרען.

זענען אָפּגעלעגט געוואָרען די וואַהלען פון לאַווניקעס

די „רעטונגס-קייט" פון „נותן לחם"

ווער האָט געשפענדעט און ווער ווערט ווייטער אַרויסגערופען?

דער בעקער-מייסטער יאַקובאָוויטש (פּראַנציסקאַנער 48) שפענדעט 10 ברויט און רופט אַרויס אברהם פייעראייזען (בזשעזשינער 31).

דער בעקער-מייסטער קינריס (זאַוואַדזקאַ 17) שפענדעט 5 ברויט און רופט אַרויס: צימערמאַן ציגעל-גאַס 22) און מייערקעוויטש (קילינסקיעגאַ 49).

לייזעראָוויטש (שרודמיעסקאַ 39) שפענדעט 10 ברויט און רופט אַרויס: אינזעלשטיין און פוס (זגערזש), דוד ביגעלאייזען (זאַקאָנטנאַ 47), משה גליקסמאַן (זשעלאַזנאַ 48), לייזער קליידערמאַן, בעריש ראָזענהאָלץ, לייזער לוסטיגערמאַן (שרודמיעסקאַ 39) און דוד צינאַמאַן (נאַוואָמיעסקאַ 4).

ה' מ. ז. שפענדעט 3 זל.

וויינבערג (יאַקובאַ 4) שפענדעט 10 ברויט און רופט אַרויס: מרדכי ניימאַן (וואָלבאָרסקאַ 36).

די קיהלען-אַקציע פון דער קהלה

פון דער קהלה בעט מען אונז מיטצוטיילען פאָלגענדעס מכח דער קיהלען-אַקציע.

היות ווי היי-יאָהר האָט די קהלה בעשטימט בלויז 3,000 קאָרץ קיהלען, אַנשטאָט ווי פאַראיאָהרען 4,000 קאָרץ, דאַרפען די חברות, בתי תפלות און פעראיינען רעגיסטרירען מיט 25 פּראָצענט ווייניגער פּעטענטען.

פון דער אַקציע קאָנען נישט גענימען די יחידים, וואָס בעקומען שטיצע פון דעם בירגער קאָמיטעט און פון אַנדערע פילאַנטראָפּישע אינסטיטוציעס.

די קיהלען טאָלאָנען וועלען פונאַנדערגעשיקט ווערען אין קאָנווערטען אָהן פירמע, כדי די בכבודיגע פּעטענטען זאָלען נישט וויסען פונוואַנען זיי האָבען די שטיצע בעקומען.

דער לעצטער טאָג צו אָפּנעהמען דאָס רעגיסטראַציע-מאַטעריאַל איז היינט פון 3–9 אָוונד דאָס מאַטעריאַל מוז ווערען צוריקגעשיקט ביז זונטאָג 12 מיטאָג.

דאָס פעלע פאָלט נישט ווייט פון ביימעלע...

מאַמע און טאָכטער פערמשפּט צו 3 יאָהר תפיסה פאַר פיהרען אַ „פרעהליך הייזעל"

(א) אויף 6-טער שעפּסען גאַס 10, האָט די איינוואוינערין מאַריאַ בערנאַצקאַ צוזאַמען מיט איהר 23-יאָהריגער טאָכטער איינגעאָרדענט אין זייער וואוינונג אַ „הייזעל" פון „בעסערען" סאָרט. אַהין פלעגען קומען „מיידלעך" וואָס זענען איינגעלאַדענט געוואָרען פון דער בערנאַצקאַ צו „ווילען" די געסט.

אין אויגוסט פ.י. איז דאָס געשעפט „פערשטערט" געוואָרען און געכטען איז די מאַמע מיט דער טאָכטער פערמשפּט געוואָרען צו דריי יאָהר תפיסה יעדע.

צוויי לאָדזער „פייגעלעך"

האָבען געזוכט גליק אין פּאַביאַניץ

(א) פון מנחם קאַטעקס וואוינונג אין פּאַביאַניץ איז דעם 30-טען יולי פ.י. געגנבעט געוואָרען 28 שטיק סחורה, אין דער ווערט פון פופצעהן הונדערט זלאָטעס. די סחורה האָט געהערט צו אַ געוויסען מרדכי פערשפּאַן.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט די גנבים איצעק ראָטבערג און יוסף ווינטראָוב ביי וועלכע די פּאָליציי האָט נאָך געפונען 21 שטיק סחורה.

געכטען זענען די „פייגעלעך" פערמשפּט געוואָרען צו 8 חדשים תפיסה יעדער.

שרפה אין אַ פרויען-פעראיין

(א) אין פרויען-פעראיין (פּעטריקאָווער 70) האָט נעכטען אויסגעבראָכען אַ שרפה. די פייערלעשער האָבען די שרפה איינגעלאָשען, דער היזק בעטרעפט טויזענד זל.

אונטערגעוואָרפען אַ קינד

(א) אין טויער אויף נאַוואָמיעסקאַ 3, האָט מען נעכטען געפונען אַנ'אונטערגעוואָרפען מיידעל פון אַנ'ערך 3 חדשים אַלט, דאָס קינד איז איבערגעשיקט געוואָרען אין שטאָטישען ערציהונגס-הויז.

Dr. med.
R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל-גאַס 19, טעל. 125-17
נעמט אָן פון 1–2 און פון 4–6 נאָכמ'

קינאָ-טעאַטער
„MIRAŻ"
11 ליסטאָפּאַד (קאָנסטאַנט.) 16
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסער סאָוויעטישער פילם
„פּעטערבורגער נעכט"
פּראָדוקציע פון „Sojuzkino"
אין מאָסקווע, אין די הויפּט-ראָלען:
Wiera Tarasowa
i M. Doronin
אויסערן פּראָגראַם:
פּאַראַמאָנט און P. A. T.
פּרייזען פון די פּלעצער:
54 גר., 85 גר. 1.09 זל. באַלקאָן 75 גר.
דער זאַל איז גוט בעהייצט.

שווערער פאַרפאַל ביי דער אַרבייט

(א) נעכטען אָוונט האָט אין דער פאַבריק פון
דער קאַראַלעווער מאַנופאַקטור (קאַנטנא 41/3)
פּאַסירט אַ שווערער צופאַל מיט אַן אַרבייטער, דער
אַרבייטער מיעטשיסלאַוו באַרדאַ איז ביים פערלעגען
דעם טראַנסמיסיע־פּאַס אַריינגעכאַפּט געוואָרען אין
דער מאַשין און בעקומען שווערע וואונדען אויפן
גאַנצען קערפּער. אין אַ שווערען צושטאַנד איז ער
אָפּגעפירט געוואָרען אין קרייז־שפּיטאַל.

2.700.000 זל.

האָט אויסגעצאָהלט די קאָלעקטור

J. WOLANOW

איהרע שפּילער ביי דער 31-טער לאָטעריע.
גליקליכע לאָזען צו דער I קלאַס פון דער 32-טער לאָטעריע זענען ביי אונז שוין צו בעקומען.

געדענקט

Kolektura J. WOLANOW

Łódź: PIOTRKOWSKA 11
PIOTRKOWSKA 72
PABJANICE: Pł. Dąbrowskiego 3.
Konto P. K. O. 141.795.

דער קעניג פון געווינסען

1.000.000 Zł.

אויף № 72450
איז געפאַלען צום צווייטען מאל

u KAFTALA

Łódź, Piotrkowska 54.

176

W 17 dniu ostatnim ciągnienia złotych 1.000,000 — padł na Nr. 72,450, sprzedany w Gdyni.

Poza tem padłu wygrane na numery:
Zł. 50,000 — 157172
Zł. 5,000 — 76466 129911
Zł. 2,000 — 12933 47,078 60049 88449 115847 153633
Zł. 1,000 — 20687 31841 35030 39723 39785 44169 47637 48708 54644 66301 — 68591 74515 84220 98794 120071 132450 164537 167277 171168 176702

Liczby oznaczone literą s wygrane po zł. — 200 pozostałe wygrane po zł. 50

141s 83 269s 76s 827 420s 39 508 —
1041s 134 387s 42s 96s 526 44 613s 717
21s 81 919 25 2080s 102 251s 95 356
569 695s 720 31 5 842 68 936 3031s 895
107 15s 61 86 277 317s 405 7 415 669
817 74 4004s 19s 110 424 430 85s 502
39 21 85s 628s 721s 24 60 935 5024 —
109 24 42 181 83s 95s 441 840 863
86 966 74 84 6016 24 315s 77 81 472
522 33 96s 663 74 707 63 881s 98 960
7067 113 47s 327 44159 9750 227 603s
37s 94 80 28s 30 9 52s 165 79s 279s —
362 74s 479s 606 73s 9026 48 65 133
288s 99 334 513s 21 2 697 722 814s 18
39 64 953s

10030 94 131 52 81s 201 72s 344 402
530s 804s 98s 940 11015s 109 359s 68
97 544 86s 93s 637 801 12038 74 77s 151
61 96 894s 475 77 700s 97 975 13010
162s 252 64 401 593 636 47 61s 726s 38
87s 94 891 14007s 49 80 89 135 94 —
306 413 19s 27s 512s 857 15083s 148
84 264s 452s 89 515 58 628 34s 88 723
912 52s 86s 16002s 68 92s 208 27 370
80 3 95 61746 91 93 17024 121 36 713s
908 27 28 55 18089s 245 35048 51s 53s
558 699 803 32 58s 90 7 19035 142 340
507 32s 649 933

20033 80 193 260s 307 90s 435 531
34 83 771 80 211 73 287 370 406 64 67
72 89 99 509 28 796 873 979s 22022 78
226s 29s 46 58 84 348s 575 715 17s —
867 23028 169 87 213ss 59 316 49 610
53 81 740 97 98s 809s 33 24004 33 84
185 287 79 34s 85427 623 97 909s 14 56
25023 247 59s 91 349s 92 411 54 56 86s
584 640 706 874 261 228 300 555 92 655
76 780 85 820 46s 27033 143 57 255 7
314 425 69 593s 611 30s 40s 45s 719
35 76s 9919 98s 28104s 84 201s 8s —
327 412 578 634s 871 95 973 27013 28
32s 331 419 726s 35s 45 865s 949 —
30114 247 85 34 50 2 614 704 6 78s 872
90s

31078 179s 95s 306 3 11 21 426 51 91
509 621s 707 810 42 65 95 32148 69 73
82 276 516 22 80 723s 35 896 33033 111
243s 45 406 72 591812 34078 90s 248
396 424 60 599 697 908 198 348 412s 556
662 756s 899s 909 3611 26 505 338s
0 65 700 5 32 877 914s 32 37074s 117
520 22 31s 39 48 668 893 930s 38123
36 438 56 90 605 38 65 71 761 68 858
39007 155 339 95 329 79 445 000 807 6
55 85 913s 53

40043 5420350 89351 465 75 93 652
749s 811 955 410 14s 86 96s 120 236
312 425 44 76 83s 50616 722 38 49 844s
42091 128s 92s 251 75 382s 120 610s
732s 95 98 947 43037 44 94 233 393s 40
13 546 609s 723 862 440 27s 29 150 —
321 539 612 724 811 901 93 45971 98
150s 91 257 78s 94 326 37 59 454 568s
98 724s 887s 953 46029 155 93 285 338s
39248 94s 514 620 785s 810 40s 948s
79 47086 167s 200 76 91s 316 12 98
529 71s 682 756 80 887s 913 43 48071
185 205 28 377 86 463 656 71 77 88s
88 649 814 957

50169 347 620s 879 925 51005 22 134
856 61 901 52016 286s 390 407 8 582 90
624 703 75 53260 405 786 827 54131 230
412 784 849 55060 79 12484 89 237 73
31 580 587 766 962s 56138 44 57 256s
357 44s 560 830 921 57085 106 201s 30
413 24 43 5s 89 584 621 77 817 47 —
998s 58012 24 117 45 87 253 397 642
745 823 59040s 97 123 55 818 86 344
85s 414 550 9 615 25 39 601 834 82 —
973

60052 33 532 64 618 68 806 61020 —
171 44 98s 206 71 713 70 62006 98s —
132 66s 94 289 325 402 604 800 611 77
63120s 208 366 52 597 609 39 721s 68
810 48 930 64094 7s 102 39s 217 315s
456s 66 67s 506 791 868s 78 82 914
69 84 65016 303 57 456 638s 712s 32s
841s 937 68 66053 5 58 258 99s 304 23
80 438 595 757 93 99 67041 104 58 206
80 320s 439 91 545 686 767 68036 77s
180 220s 483 598 609 966 69074s 5 170
206 78 330s 479 86 697 825 31 61

70030 184 310 591 776 868 904s 74s
71153s 84 87 224 92 414s 46s 59 —
518 86 704 802 967 72073 90 9 106 363
505 37s 629 713 83 63888 971 731 68s
299 327 511 42s 658 707 63 827 964 —
74023s 33 223 54s 60341 508 403 64s
99s 905s 9s 95 75021s 46 118s 307
412 65 78 545 84s 930 47 76098 265 —
302 424 80s 97 507 57 72 763 830 65
974 77010 66 110 47 277 399 436 527
646 77 730 8 75 834 66 962 74 78005 83
113s 240 367 463 511 36 88 633 4 63
70 81 984 79008 200 98 398 s 445 86 501
683 718 76

80056s 111 44 257 380s 458 528s 96
620 4s 47s 72 820 967 81010 23s 30s 4
50 99 234s 447 63 664 73 816 73 916s
65 82022 92 123 44s 6 76 74 220 308
409 575 646 713 40 99 83021 99s 223
767s 68 83s 806 908 43 84065 88s 308
62s 410 82 681 827s 926 23 85154 268
557 627 955 88s 90 86021 74 201 303 18
56s 73 94 96 664 71843 66 75 922 49 —
82119s 35 75 429 60 1 578 697 88014 —
122 270 374 507 10 21 42 44 63s 624
717 86 8000 55 89116 74 349 424 43 —
545 645s 18 78 90 749 812 87 908

90127 62 370 83 403 557 634s 713s
806 953s 91031 57 63 96 10578 87 281
340s 69s 572s 643 80 747 966 92012
35 247 66 370 435 70 570 612 919 804s
12s 93017 61 121 60 218 40 310 47s 62
94 489 537 644 707 63 843s 940 94357
539 661 82s 888 946 62 85 95079 181s
246 91s 308 52 3 410 42 510s 601 60
824 96 96039 71 166s 521 43 702 66 —
962 72 97297 302 34 789 895 958s 98007
60s 74s 165 335 441 519 789 854s 91 —
99062 124 205s 479 601 51 729 838 —

100076 156 210s 339 445 86 13 38 858 820s 34
80 101003s 20s 87 259 302s 540 607 41s 42s 501
794 847 65 916s 87 102099 195 202 310 507 744
895 934 75 103106 627 99s 912 27 656 776 98 866
104012 71 149 277 303 444 62s 85 609 939 105013
115 318s 427s 28 526 602 56 730 45 70 96 859
88 930s 36 106118s 85 79 205 97 349 435 520 63
87 864 947 76s 107046 102s 43 46s 91 95 329 440
43 63 837 108015s53s 115 95s 84 85 903 334
78 90 613 55 836 932 109086 90 212 38 54 322
47 64 406 532 682 711 93 914 31 58

110041s 328 450 517 60 82 660 774s 810 928
86 111077 236s 350 453s 89 611 728 29 86 848 906
112011 13s 55 71 119 241s 458 647 757s 800s 5s
6 22 950 37 113062 218s 34 87 91 314 45s 489 —
592 761 864 903 74 114078s 183s 220 95 442 548
650 708 65 442 115264 93 443 527 45 74 763 —
116297s 360 486s 736s 906 117185 114 20 32 73
556 38s 82s 84 630 54 732 812 54 902 41s 48 —
118046s 218 66 306 71 519 60s 676 881s 98s —
119012s 85 86 188s 238 305 40 506 895s 971

120084 356s 44s 87ss 530s 677 121021 143 —
385 465 516 39 44 60 676 739 894 922s 122113 —
37 71 87 223 372s 90 466 561 840 911 24 49 123019
58s 168 73s 515s 627 823s 34 124004 6 102s 277
334 65 425 535 62s 638 775 839 92 995 125182 —
348s 54 413 596s 870 92s 959s 126042 101 308 —
407 8 55s 83 516 47 646 52 709 20 804 14 41 976
127063 260 89s 370s 468s 543 620 844 962 —
128208 407 14 663 609 706 806s 30s 129055 76 —
164 74 265 404 57 77 84 536s 735 81 868

130192 268 385 419s 67 694 901 98 978 —
131017s 358 78 491 574 95 603 18 38 830 978s —
132050 99 103 32s 40s 50s 411 388 598 697
833s 67 943s 65 133010 328 824s 69 962 134164
218s 36 313s 92s 440 62 553s 801 11 945 48
135071 716 40 78 983s 136040 30 165 260 33 72
450 534 57 641 78 76 997 881 137007 99s 121s 70s
320s 41 530 48s 774 89s 896s 900s 95 94 138022s
56 71 86 436s 79s 519 47 78 833 17 88 967s —
139052 218 451 403 77 81s 592s 720s

140099 469s 519s 55 076 920 141326 489 793
811s 988 142070 115 33 91 92 325 42 528 813 78
790 91s 980 143146 254 85 308 17 461 78 534
813 78 900 43s 144055s 63 208 57 72s 322 54s
676 96 812 952 82s 145031s 77s 116 202 19 305s
636 753 861s 92 967 93 146047 215s 343 74s 474
77s 576 78 795 835s 84 147418s 701 63 800 21
910 13s 98s 148176 225 84s 377 91s 802s 12 46
997 149103 230 506s 77 664 84s 720 55s 806 20s

150018s 157 344s 35s 514 47s 151026 108 224
43 341 408 12 74 84 755s 816s 992 152121 201 71
722 244 970s 48 15300 04s 383 455 555 69 94
701s 884 906 154077 116 99 421 22 54 586 88 622
36 52 708s 14s 21 85 802s 13 924 155202 68 405
614s 47s 58s 890s 97 920s 74 83s 156065 149 288s
341s 46 682 781 95 880 157003s 84s 179 99 332
421s 35s 158039 44 116s 223 319s 412s 585 97
653 702 27 819s 159003 34 236s 40 41s 346 455 —
97 672 707 820 41 77s

160036 561s 75 79 732 34 78 864 161030 48s
97 150s 278 300 323s 35s 83 95 723 48 891s 950s
162024s 19s 55 105 278 349s 425 62 75 500 77
631s 17 710 15 163071s 125 73 204 361 442 60
67 94 511s 604s 11 70 80s 736s 893 919 16 —
35s 164110 24 63s 89 250 95 401 536s 77s 78 80s
704s 961 91 165014 25s 151s 277 94 479s 530 766s
83 97s 826 919 94 166039 139 427 70s 98s 895s
962 167011 90 282s 84 445 61 88 717 848 916
89 168043 124s 93 226s 314s 52s 422s 516 682 —
893s 933s 64s 82 169002 64s 81s 204s 398 425
70 641s 801s 68s 76 906s 15 31

170028 96s 113 42 228 316 522 87 660 767 —
891 901s 171006s 185s 239 59 338s 612 17 56 59s
88 729s 36 819 172359 61s 561 632 812 13 41 61
173040 57s 75 86s 151s 72 206s 44 412 546 900
23s 174017 84 98s 161s 417 45s 583 627 707s 28
51 905 175016 48 148 287 98 344 415 29 609 69
759 73s 906 176072 198 349s 86 76 421 58s 540
48s 68 95s 865 992 177001s 14 163 70 96s 289
396 464 646 835 75 943s 178113 326 40s 71 413 29
75 670 711s 20 43s 808 82 904 179128 72 86 750
78 900s

Nagrody pocieszenia po 500 i 2.500 zł.
(Litery oznaczone literą s. oznaczają wygrane po zł. 2.500—)

63s 67s 204 75s 631 729 881s 938s 1014 49
57s 78s 95 808 58 74 78 527 968 2016 170 200s
368 484 560s 685 992 3121 213 57 89 515 4054 60
191 356 645 987 5063 112 326 424s 45s 577s 636
702 15 36 50s 872 6220 322 93 95 97s 633 736
7118 88 367 85 456 774 973s 8121 234 53 84 340s
465 626 803 9321 498 547s 54s 880

10067 195 414 35 542 77 791 11302 30 63 94
13180 203 551s 657s 62 713s 13004 25 242 324 50s
464 618 43 643 56708 33 836 48 949s 14009 22
134 316 33 55s 639 67 779 88 909 76s 15262 325
65 743 540 655 784 827s 39 16020 143 785 506—
798 978s 17508s 48 83 86 92 99 680 727 311s 28
32 986 18192 214 81s 301 435 44s 522s 722 55
63s 816 19027 87 782 858

20007 385 428 65 870 21139 217s 24 429 536
834 22124s 317 87 408 47 78 807 38 23019 73 96
147s 57 332 455 83 877 938 46 24013 51 269 397
746 937s 25019 52 101 84 249 337s 552 98 910
26177 342 455 73 548 744 873 99 953 27141 71
74303 66s 672 734 74 828 90s 988 28004 16 120
364 409 43 8 502 993 29000 201 62 344 454 534
37 712 873 937

30184 333 84 449 511 32 654s 764 764 849
9340 31069s 177 406 84 540 83 915 65 79s 32137s
46 66 407 53 526s 65 609 51 66 85 727s 41 44
842s 33109 34031 79 326 649s 940 35341 437 652
907 68 93 36010s 18 174s 216 97s 450 506s 89
779 37327s 404 560s 621 729s 806 901s 83003
211 18 325s 80 494 567s 812 39123 221 323 61 74s
84s 624s 93 768s 688.

40107s 44 224 54 655 840s 46 41029
219s 52 595 664s 849s 978 99 42098 310
467s 787 90s 814 21 928s 64 63163s 64s 304
411 36 673s 89 744s 932s 79 95s 44175 307
33 35 73 446 653 80 882 45056s 87 204
345 88 99 553 80s 919 66003s 251 60 91s
356 435 518 66s 667s 83 716 814 22s 931s
62 47080s 83 158 74 237 306 478 577s 724
76 886 812s 58 48013s 58 94 124 233 452
66s 534 613 824 964s 49026 43 138 49 282
465s 609 44 68s 864 70 72s 962 67.

50078 165s 77 350 445s 593 97 618 78
795 860 941 51017 114 335 75 445s 504 37s
89s 600 49 806s 33 974 52002 43 70 106 78
94 333 922 26 34s 520 619 93s 901 53028
150 73s 346 464 527 78 702 11 42 887 955s
65 54078 168 90s 258 95 331 652 802 98
972s 55045 169 85 598 676 767 912 51s
56113 483 606 807 11 57226 73 308 13 428
40s 60 504 20 612 717 879s 58043s 80 194
255 58 1651s 964 81 59045 116 67s 511s
619 807 50 920 76.

60038s 140s 214 314 570 638 61055 118
470 611 14 781 957s 62001 01s 71 115s 84
234 324 92 83 441 568 609 870 906 63110
16 64 524 310 54s 63s 495s 521 96s 654s
81s 774s 99s 885s 998 64071 99 141 42 286s
357 98s 409 35 59 511s 71s 706 895 944s
92 65222 313 472 529 31 35s 784s 811 55
908 35s 80 66120 393 433s 51 52 572s 676
790 88 912 46s 67028s 167 252 382s 448 64s
504s 35 88 238 969 68003 280 433s 520 624
39 89 706 820 914 69107 31s 271s 577s 673s
738s 964.

70226 33s 569 627 799 829 71038s 216
349s 525 632s 846 72093 214 318 605 38s
706 999 73098s 162 87 536 66 422 85s 585
98 733 50s 92474004 10 265 484 651 71 768
85 86s 957s 98s 75093 346s 60 539 609 16
26 761 852 62 76s 79s 76202s 301 99 482
501 625 45s 796 77061 166 94 352 569 609
753 981s 78023 44 130s 226 34 43 52s 337
80s 425 55s 674 765 816 94 79045 49 88
421 548 57s 79 798 871 88 917 27.

80163s 213 382 605 17 735s 38 56 934
58s 81279 369 497 594 608 737 82223 27
36 419 26 57 624 78 83248 81s 348s 457s
60 99 509 47 96 834s 968 84316 484 570s
761 949 85018 43 110 66s 212 429 569 73
922 65 86116 253s 343 48 544s 653 756 90s
940 853 945s 87006 19s 303 11 32 51 97
409 777s 827 81sc 88093 97 107 269 86 327
71s 81s 85s 451 517 54 91 885 917 19s 36
89063 140 300s 946 564 693 754 896.

90262s 663 620 41 58 717 94 866 91028
153 422 72 537 604 728 92094 95 207 35 37
333 62s 462 606 93237 348 446 806 94313
31 503 31 80 623 66 742 96 836 938 95129
50 389s 503 610 76 844 46s 57 96614 34
789 910s 77 97152 58 391s 583 627 98299s
389 5?0 99129s 408 69 68s 81 537 637 70
740.

100070 184 209 27 49 69 98 515s 59 798
10196s 179 431 574 958 102028 358s 66 441
689s 82 84 103015 97 133 317 502 733s
610 64 863s 800 104115 318s 60s 79s 539
45 998 105222s 354 420s 692s 748s 91s 861s
106013 458 62 547 639s 57 775s 830 982
107157 201s 17s 68 388 450 542 661 718
75 802s 10 923s 108018 98 131 34 258 336
600s 488s 672s 782s 819s 109032 323 29
504 30s 39 42 64s 733 43s 75 92s 815 73
937. 110064 88s 113 665 91 838s 994 111010
65 99 179 229 73s 253 49 789 112043 324
49 85s 742 114078 127s 90 243 317 440 593
756 878s 983 96 66s 82 252 384s 457 578
697 916 32 115026s 321 429 865 994 116134
206 401 97 627 768 905 40 95 117245s 75s
317s 88 411 738 57 832 407 118225 73 533
37s 696 779 960 119243 53 61 62s 72 376s
86 560 812s 977.

1200083s 150 229 341 478 629 73s 751
121121 212 425 94 536 686 929 75 122138
82 241 318 70 522 55 822 123110s 34 259
87 370 45 848s 124067 93 241 403 676 789
843 125069s 157 322 74s 608 772s 126140
870 56s 216 396 425 35s 68 663 718 978
127030 57 170 214 477 522 744 47 827 54
98 919 50 128011 245s 32 408 19s 61s 675
723 61s 990 129027 104 239s 80 99 342 480
699 783 925.

130067 256 393 653 779 802 31 46 131354
535s 132095 175s 346 73 630 683 133079
108 37 398 514 15 874 904s 22 134060 293
451 89s 665s 834 52 135224 50 385 59 97s
435 55s 91s 646 136084 122s 83 399 482
528 53 92 805 09 15s 137200 29 62s 781s
87 138059 274 353 454 732 46 139196 385s
700 827.

140059 66s 228 66 386 444s 65 725 64
76 810s 921 141092 212 74 566 781 816
20 923s 142033 507 145 256 411 14s 562
752s 885s 143114 44 68s 272 409s 144032
648 90 255 308 41 464 661 708 19 960
145037 472 568 878 92 07 146073 172 888s
386 920 74.

147066 227s 468 547 652 804 148005 164
413 608 149071s 387 503 756 854s 150031
73 326 704s 52 72s 867 151094s 319s 476
98s 687s 706s 16s 45 59s 859 152078 144s
353 76 99 476 48 566s 865 84s 153109 67
120 30s 45s 285s 478 503 677 756 154056s
87s 28 90 469 798 805 90 155031 515s 711
150043s 57s 136s 235 91s 427 354 721 31
878 157000 75s 881 122 43 506 21 312 57s
89 747 158016 128 279 390 534s 159004s
871 108 50 354s 73 439 97 542 61 86s 94
666 719.

160122 426 680 790 97 938 161392s 483
600 819 903s 160070 140s 41 680 93 97s
714 19 89 823 933 163113 377 518s 739 97
164022 66 148 124 505 771 866 71 760 88
97s 165051 193 254s 403s 572 731 166055s
61 65 326s 426 501 33 643 165170 283 386
578 91s 633 733 327 83 910s 168207s 18s
47 406 42 537 40 759 98 872s 907 51 169021
85s 225 93 336s 502 790 879.

170107 92s 248 489 610 95 805 171022
921 79 263 82 495s 625 28s 55 84 92 726
61 172023s 89 166 288 391 489 533 85 672
789 173049s 55s 211 314 35s 580 84 604 89
765 83s 825 174062s 176s 234 88 305 69s
446 54 70 82 85 539 995s 175079s 237 343
663 865 299 68 176136s 289s 435 49 72 596
752 832s 99 901 42 86s 177213 81 98 334
406s 786 816 178055 175 257s 317 425 43
540 63 686 703s 74 179082 129 234 57 69
75 744 566 606 95 98 741 91s

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 24-טען יאנואר

6.48 פליטען, 6,52 גימנאסטיק, 7,07 פלי-טען, 7,15 ידיעות, 7,25 פליטען, 7.50 רעקלאמע קאנצערט, 11,57 צייט-סיגנאל, 12,03 ידיעות 12,05 פרעסע, 12,10 פראגראם פאר קינדער 12,30 שול-פריהמארגען, 1 ידיעות, 1,10 שול קאנצערט, 3,30 עקספארט, 3,35 בערזע, 3,45 קאנצערט, 4,45 לעקציע אין דער פראנצויזישער שפראך, 5 הערשפיל, 5,50 לאדזשער פאסט-קעסטעל, 6,05 פליטען, 6,10 רעפערטואר פון די טעאטערן, 6,15 פארטעפיאן-קאנצערט, 6,45 ליטעראַרישע פערטעלשעה, 7 פליטען, 7,20 אקטועלער שמועס, 7,30 אינטערוויאו מיט א מיליאנער, 7,35 פליטען, 7,50 ספארט, 8 מוזיק, 8,45 ידיעות, 9 קאנצערט, 9,45 רעפעראט, 10 רעקלאמע קאנצערט, 10,15 טאנץ מוזיק, 10,45 פליטען, 11 ידיעות, קאמוני-קאטען, 11,05 טאנץ מוזיק.

31 און 32

און דאס מאל האט די קאלעקטור פון י. וואַ-לאַנאוו, פאר דער צייט פון דער 31-טער מלוכה-לאטעריע וואס האט זיך פארענדיגט, געשלאגען דעם רעקארד, מיר האבען בעקומען אביסעל ציפערען, וואס מיר גיבען איבער אונזערע געעהרטע לעזער.

די פעראינטערעסירונג מיט דער 31-טער לאטעריע איז געווען, ווי ס'איז אלעמען בעקאנט, זעהר גרויס און יואלאנאוס לאסען, וואס שם'ען מיט זייער פא-פולאריטעט זענען מיט צוויי טעג פאר דער ציהונג פשוט צוכאפט געוואָרען. דער גאנצער פערלויף פון דער ציהונג איז געווען זעהר גינסטיג פאר וואלא-נאוו'ס שפילער, געווינסען זענען געווען אויף דער סומע פון 3 מיליאן זלאטעס, דערונטער 50,000 זל. צו 20 טויזענד זלאטעס, צו 10 טויזענד זל. צו 5 טויזענד זלאטעס און א סך אנדערע.

דער פלאן פון דער 32-טער מלוכה-לאטעריע איז געווארען בעדייטענד פערבעסערט. דער ביי-פלאן און א לאס פון דער קאלעקטור וואלאנאוו זע-נען צוויי פאקטארען, וואס נויטיגען זיך ביישט אין קיין רעקלאמע.

צום זיין ערשטען מארגענדיגען אויפטריט ווערט געגעבען די פרעמיערע פון אלטער קאמיוגעס ביי ביה-נע-ווערק, „וועלט-געוויסען", דער דאזיגער סינטע-טישער רעפארטאַזש איז געבויט אויף א וועלט-געשע-העניש, וואס האט מיט עטליכע יאהר צוריק אויפגע-טרייסעלט די גאנצע וועלט, דאס דאזיגע שטיק ווערט מאכען א געוואלדיגען רושם. די הויפטראלע שפילט אלעקסאנדער גראנאך.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	–	–	–	97.50
3 פראצענטיגע	בודאוולאנע	–		47.50
4 „	דאלארובקא	–		53.50
7 „	סטאביליזאציע (אמ.)			71.13
5 „	ווארשאווער פ.-ב.	1934		62.00
5 „	לאדזער	.		53,50
ענגלישער פונט	–	–	–	25.97
דאלאר אפיצ.	5.31	נישט אפיצ.	–	5.25
גאלד-דאלאר –	–	–	–	8.91.50
גאלד-רובל –	–	–	–	4.59
דייטשער מארק	–	–	–	1.95

היינט - געזעגנונגס-פארשטעל.

פון דער אפערעטע מיט רעגינא צוקער

היינט דאנערשטאג ווערט אין „ראזמאיטאש-טש" געגעבען די לעצטע געזעגנונגס-פארשטעלונג פון דער אפערעטע מיט דער בעליבטער סובערעטן רעגינא צוקער, וועלכע פערענדיגט איהרע גאסט-שפילען נאך 6 וואכען גרויסען מאראלישען און מאטעריעלען ערפאלג.

אויף דער היינטיגער געזעגנונגס-פארשטעלונג ווערען געגעבען 3 פיעסען. עס ווערט געשפילט: 1) „דאס חוב'דל". 2) „די קאמעדיאנטקע" און 3) „אל-ציקל שאלטיק", אין די דאזיגע העכסט-קאמישע אפערעטען שפילט רעגינא צוקער די הויפטראלען.

מארגען — ערשטער אויפטריט פון אלעקסאנדער גראנאך

מארגען פרייטאג קומט פאר דער ערשטער פיי-ערליכער גאסטשפיל פון בערימטען יודיש-דייט-שען קינסטלער, דעם פרעמיער פון בערלינער פאלקסבינע אין פיסקאטאר-טעאטער אלעקסאנדער גראנאך.

קלאנג-קינא **CAPITOL** זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירן מיר: NORMA SHEARER i FREDRIC MARCH אין דער מעכטיגער דראמע אונט. נאמען:

„ערוואכונג פון דער פרוי"

ריהרענדע ליבעס-דראמע. אויסער'ן פראגראם: קלאנג-צוגאבע. אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמ., שבת און זונטאג 12.30 – בייטאג.

Dr. med. **Leon Familier**

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

6. שערפליען 37 (בענעדיקטא)

נעהמט אן פון 5–7 נאכמ.

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**

ספעציאליסט

פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אן פון 4–8 אווענד.

Dr. **Wajnberg**

ספעצ. פון לונגען- און הארץ-קראנקה.

וואוינט יעצט פיעטריקאווער 145

טעל. 126-02.

נעמט אן פון 9–10 פריה, 3–5, 8–9 אוו.

Dr. **J. Neuman**

כירורג

(וועלכער אָרדינירט אין שפיטאל אויף דרעוונאָווסקא)

נעמט אן אין דערהיים פון 5–8 אווענד.

זאכאדניא 57, טעל. 128-95

Dr. med. **Z. DATYNER**

אוראלאג

ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין-קראנקהייטען

ZACHODNIA 59a, tel. 148-95

נעהמט אן פון 2–3 און פון 6–8 אוו.

Dr. med. **M. Wajnberg**

נערוועז-קראנקהייטען (עלעקטריזאציע)

נעהמט אן פון 5 – 8 אווענד

זשעראמסקיעגא 25

טעל. 172-20

צו אלע מיינע געעהרטע קונדען!

דרוקעריי בראמבערג

לאדז, צעגעלניאנא 8

איז ערעפענט

אלע-ארט דרוק-ארבייט ווערט שוין אנגענומען

נייעסטע שריפטען

מאדערנע ארנאמענטען

סענסאציע, געדענקט די אדרעס!

קליידער, אנצוגען, פאלטאס, סוועטערס ווי אויך פוטער און וועש

וואשט, רייניגט כעמיש און פארבט

רעיעל און צו קאנקורענץ-פרייזען

די בעוואוסטע יודישע כעמישע וועשעריי און פארבעריי

„עריקא"

מלינארסקא 2, (ביים רוג בושעוושינער)

אונזערע פרייזען: פון 4 זל. א'אנצוג, פון 1,50 זל. א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, א ווינטער-פאלטען פון 4 זל. א'אויבערהעמד 50 גר. א קאלנער 15 גר.

קליינע אנאנסען

1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

Zaginął weksel na Zł. 50 – pł. 28/I–35 z wyst. Krakowski, Kilińskiego 13, na zlec. Mędrzycki. Weksel zostaje unieważniony. 5885

Zaginął kwit kaucyjny z Elektrowni Łódzkiej № 68281 z dnia 13.1.31 na zł. 40.– Arona Wajnberga, ul. 11 Listopada 22.

Zaginiony został kwit kaucyjny wyd. przez Elektrownię Łódzką za Nr. 37571 z dn. 9/8 1926 r. na Zł. 20.– na imię M. Glazer, Północna 12. 5886

בילינ צו פערקויפען א פריזער-אנשטאלט אויף זשעראמסקיעגא 34, צוליב אבריזע. צו ערפאהרען אויפ'ן ארט.

Związek Zawodowych Muzyków Zachodnia 68, telefon 244 - 62. Przyjmuje wszelkie zabawy, śluby. Stowarzyszenia, związki mają ustępstwa. 641

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

א יונגער און ענערגישער יוריסט נעמט אן הייזער אין אדמיניסטראציע. עוועגטועל אלס זשאנצע. אפערטען אונ-טער „פראוויניק" אין אדמ. 5989

פרייע פאסטענס

עס ווערט געברויכט א שיק-יונגעל אין געוועלב פאמארסקא 6, ראַ-זענצווייג. 5889

א יונגעל, וואס קען שוין עפעס ארבייטען, ווערט געזוכט ביים קירזשנער קילינסקיעגא 87, א. בארנשטיין. 0689

געזוכט א פעהיגען און אנשטענ-דיגען יונגענמאן אלס פערקויפער צו קאנפעקציע אויף דער פראווינץ. אפערטען אין אדמ. פון „נייעם פאלקסבלאט" פאר „פראווינץ". 5893

ראקאלען

אנ'ארט צו שלאפען פאר 2 פריי-לינס ביי איינהארן, בושעוושינער 59, פראנט, 1. שטאק. 5891

פערשידענעס

צו די ה"ה גנבים! נעכטען 6 א זייגער אווענד האט מען מיר ארויסגע-גנב'עט פון קארידאר 2 פאלטענס. איך בעט מיר זיי צוריקצוברענגען געגען בע-לוינונג, דיסקרעציע גאַראנטירט. צו ברענגען צו ווינבערג, ציגעלגאס 13. 5888

LABORATORJUM ANALIZ LEKARSKICH „HIGJENA"

Gdańska 31a, tel. 192-64

עפען א גאנצען טאג. נעמט אן אלערליי אנאליזען פאר אינפארמאציע – ביליגערע פרייזען.

GABINET ŚWIATŁOLECZNICZY

עלעקטרישע בעשטראלונגען, קווארץ-לאמפען, סאלוקס, דיאטערמיע.

Gdańska 31a, parter, tel. 192-64

עס ווערט ארויסגעבארגט קווארץ-לאמפען אהיים.

פריוואט-קליניק

פון האלז-, נאז- און אויערען-קראנקהייטען

Piotrkowska 55

Telefon 174-74

Dr. Dr. A. WOŁYŃSKI, J. IMICH.

רעטשניצע

פאר וועגערישע קראנקע

פון דאקטוירים-ספעציאליסטען

Poradnia Wenerologiczna

זשעלאנא 2-פיעטריקאווער 47

טעל. 189-33

טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אבענד

וועגעריש-קראנקע, מענער-שוואכע און הויט-קראנקהייטען.

אנאליזען פון בלוט און אורין.

פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי דאקטאר

א בעראטונג 3 זל.

Dr. med. **Z. Wajs**

האט זיך איבערגעצויגען אויף

נאוואמיעיסקא 5 (פראנט)

ספעציאל-ארצט פאר הויט, וועגערישע, האר און געשלעכטס-קראנקהייטען

נעמט אן פון 9–1 און פון 3½–8 אוועד.

זונטאג און יום-טובים פון 9–1 מיטאג

צו רעטשניצע-פרייזען.

ברוך-קראנקע!!!

J. Rapaport

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז. פון דעם איז גאנץ פויליז בערימטער ספעציאליסט ארטאפעד דייר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

ברוך-ליידענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי-הייל-באנדאזשען פון מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט בעזייטיגן אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע לאדענגרע ברוכען ביי מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הייל-באנדאזשען פאר צו ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אונדזיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך-באנדאזשען געגען ארפאלאנען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, הויכערס און אלערהאנט פעהלער פון גוף!

אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הייל-באנדאזשען און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מעטאדע ספעצ. ארטאפעד. הייל-גארסעטען פאר פערקרימונג פון רוקען-ביין (Skrzywienie Kręgosłupa), ביין-שווינד-זוכט, רימאטיזם, פערקרימטע פיס ביי קינדער און ערזאטצע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראק-טישטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאט-פיס לויט גיפס-מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מיין ארטאפעד. הייל-אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.

30 יעהריגע פראקטיקע, פולע גאראנטיע!

ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו. עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא-כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל-אנשטאלט אין לאדז

Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.

פון לעמבערג

Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

PODZIĘKOWANIE.

Dziękuję serdecznie WP. Dyr. J. Rapaportowi w Łodzi, Wólczańska 10 i asystentce WPani Fryderyce Flekman za założenie mi specjalnego bandaża przepuklinowego ortoped. po przebytej operacji brzucha i zauważam, że Prof. Dr. Tomaszewicz, chirurg i ordynator Szpitala Ubezp. Społecznej w Łodzi orzekł, że założony mi bandaż jest wielkiem dziełem ortoped. i nader umiejętnie wykonane, dzięki temu bandażowi jestem dziś zdrową i uniknęłam kalectwa z powodu powstałej ruptury po operacji. Polecam WP. Dyr. J. Rapaporta (Wólczańska 10) i jego asystentkę Panią Fryderykę Flekman wszystkim cierpiącym na rupturę.

Łódź, dn. 15/XII 1934 r. (—) Pesa Szyff, Śródmiejska 59

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg. Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman

Czcionkami i druk. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.